

Velja po pošti:
za celo leto naprej . . . K 30.—
za en mesec K 2-30
za Nemčijo oslobleno . . . 34.—
za ostalo inozemstvo . . . 40.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej . . . K 29.—
za en mesec K 2-30
V sorabi prouman mesečno . . 2.—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 7.—
za Nemčijo oslobleno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
Enostopna petlitrska (72 mm široka in 3 mm viška ali nje prostor)
za enkrat po 30 v
za dva- in večkrat . . . 25 v
pri večjih naročilih primoren popust po dogovoru.
Poslano:
Enostopna petlitrska po 80 v
Iubaja vsak dan izveniši nedelje in praznike ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vojni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Ro. opisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Računa poštno hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bozn.-hero. št. 7583. — Upraviškega telefona št. 188.

Zahvala dežele Kranjske.

Deželni odbor kranjski je poslal Njegovemu Veličanstvu povodom sijajnih zmag na laškem bojišču sledečo brzojavko:

Njegovemu cesarskemu in kraljevemu Apostolskemu Veličanstvu cesarju Karolu Dunaj.

Z navdušeno radostjo praznuje vojvodina Kranjska slavno zmago, ki so jo pod Najvišjim poveljstvom Vašega Veličanstva izvojevale naše hrabre čete nad verolomnim sovražnikom, ki je svoje poželjive oči uprl v našo deželo in skozi dve in pol leta s težkimi udarci hotel predreti njene meje.

Pa tudi v najtežjih vojnih časih ni omahovalo nikdar naše neomajljivo prepričanje, da naš Najvišji vojni gospod ne bo zapustil svoje vsikdar zveste kronovine in nas bo obranil sovražnega vpada.

Roparska roka, ki se je že stegala po svojem plenu, je sedaj mogočno odbita in naše zmagoslavne armade neso daleč v sovražno deželo zmagoslavno orožje Vašega Veličanstva.

Mora je odvzeta od naših prsi. Naše ljudstvo pozdravlja polno plamteče ljubezni svojega Odrščitelja z navdušeno hvaležnostjo, nanovo utrjeno v svojem zgodovinskem prepričanju: Resnično, Božja roka je s habsburško hišo!

K zmagoslavnemu godu Vašega Veličanstva se združujejo vsa srca kranjske dežele v iskreni molitvi:

Bog ohrani, Bog obvari vsikdar v lavoru zmagoslavja Vaše Veličanstvo, našega mogočnega in dobrotljivega vladarja!

Deželnega glavarja namestnik:
Dr. Lampe.

Dalje je poslal deželni odbor brzojavno generalnemu polkovniku pl. Boroeviću nastopno častitko:

Vojvodina Kranjska z burnim navdušenjem čestita Vaši Ekscelenci, zmagoslavnemu vojskovodji. Skozi dve leti in pol so nakopičene množice verolomnega sovražnika naskakovale meje naše kronovine. A udar na udar, naskok za naskokom presilnega sovražnika se je razbil ob prsih naših hrabrih čet pod znenialnim vodstvom Vaše Ekscelence, dokler se je močna roka nezlomnega branitelja dvignila sama k maščevalnemu odločilnemu udarcu, v prvem napadu roparja premagala in daleč notri v sovražni deželi slavo avstrijskega orožja obnovila za vse čase z veliko sijajno zmago.

Vojvodina Kranjska je bila od početka neposredna pričateljica nad vse požrtvovalnega in junaškega borenja, ki bo v svetovni zgodovini živele kot krasen zgled zvestobe do cesarja in do domovine.

Skalani vrhovi našega vsem viharjem kljubujočega Krasa bodo za vse čase kot orjaški nerazrušni spomenik oznanjevali nemrljivi spomin svojega slavnega branitelja in o povesnici kronovine Kranjske bo za vse bodoče čase ime Vaše Ekscelence kot našega rešitelja slavljeno med največjimi junaki domovine.

Bog daj Vaši Ekscelenci še nadalje svojo pomoč do zmagovitega konca.

Deželnega glavarja namestnik:
Dr. Lampe.

Odgovor generalnega polkovnika pl. Boroevića.

Dr. Lampe je prejel sledeči odgovor: Globoko glnjen vsled časteče me izjave deželnega odbora sem posebno srečen, ker sem nekoliko pripomogel, da sovražnik ni mogel stopiti na tla vojvodine Kranjske. — Gen. polkovnik pl. Boroević.

Pismo iz Gorice.

Izvirno poročilo »Slovencu«.

29. oktobra zvečer.

Ker ne morem spati, pišem pismo prijateljem širn domovine in tujine.

Ne zdim več pod stopnjicami, kakor svetlo, tuji ne študiram več tuljenja in treska v laških granat, marveč lepo selim v svoj najboljši, to je najmanj verovni in okoli sobi, hvalim Boga in se čudim njegovim čudom!

Kako ne? Saj sem prišel kot nepopoljšljiv optimist v pomilovalen zgled pri vseh znancih, in zdaj doživljam v resnici svoje najbolj smeje sanje. Oči si manem in mencam in še se komaj prepričujem, da je dejansko res, kar se je zgodilo zadnje dni, po čemur je tako koprnelo sleherni goriško srce že poltretje leto!

Posrečilo se mi je dospeti med prvimi nevojaki ravzlik velikim oviram danes v našo Gorico. Ni več taka, kakršno bi si jo želel vsakdo izmed nas, a naša je in naša ostane na vekel! Ta nepopisna zavesť prevladuje vse drug občutke.

Teško je bilo preriti se v Gorico, ker je dohod zabranjen, pot pa taka, kakršna je drugi dan po »slavnem odhodu zmagovitih« Cadornovih armad s Škabrijela, Rafuta in Sv. Marka. Okoli Lijaka je že vse polno granatnih lijakov na cesti in okoli po njivah in travnikih, malih in ogromnih, starih in svežih, polnih vode in blata. Od Ajševice naprej pa je čedalje huje. Prelepi gozd Panovec nudi klavern pogled, kjer ga je še kaj; okleščeno, razcefrano leži vejevje in debelo drevje vse vprek. Okoli Tivolija pa so vsi griči, nekaj tako »ko odeti z naravnim in pitanim drevjem« in grmovjem, povsem goli in razriti, po njem in luknji, rovov, zakopov, jarkov, . . . in žičja. Cele ogromne granate, drugo orožje in orodje, uniforme, konjska trupla povsod.

Cesta okoli Tivolija je velik globok jarek, poln blata in vode. Za silo je ta ali ona globlja jama zamašena s tramovjem in železnimi drogi, toda malone vsak avtomobil se vdere v globino, po eno ali večernem naporu se izkoplje s pomočjo prednika ven, da potem pomaga nasledniku iz istega blata. Zdej se pogrezne kak trenski voz. Tako čakajo tri vzporedne vrste v dolžini 4 do 5 km časih cele ure. Nasproti prihajajo laški ujetniki v nepreglednih trumah, večinoma ob cesti, ker na cesti ni niti za pošameznika prostora med avtomobili, topovi, trenskimi vozovi, tovornimi mulami in vso drugo pisano gnečo.

Pogled na Gorico je — žalosten. Tam po Rožnem dolu (Rožni dolini) bo marsikdo iskal mesta, kje je stala njegova hiša, okoli »Rdeče hiše« sama podrtija, malo boljše je mestna bolnišnica. Tudi goriški grad se je izdatno izpremenil. Na palači knez nadškofjskega malega semenišča je mnogo novih odprtih, streha in stolp vsa v luknjah, boljše je kapela. Za gradom bo treba vse hiše zidati iznova.

Vsi dohodi v mesto, vsa križišča cest in ulic so zabarikadirana z tramovjem, betonom, vrečami, sodovi polnimi zemlje; vse vogelne hiše so izpremenjene v trdnjave s skrbno zadelanimi strelnimi linami. Žičnega omrežja je povsod toliko, da moraš pazno stopati, sicer obtičiš v njem. Ulice in ceste vse prepete z zavesami iz trsja, ob hišah toliko telefonskih žic in drugih električnih napeljav, da se jim komaj ogiblješ. Po mestu je tudi napeljana ozkotirna železnica do postojank in toliko rovov, da prideš pod zemljo v strelski jarek. Vse to pa je tako lepo in trdno izvršeno, da se celo vojaki in častniki čudijo. Lahi so utrdili z ogromnimi žrtvami Gorico tako, da so hoteli braniti vsako posamezno hišo in ulico. Tekli pa so v soboto zvečer tako naglo, da so se nekateri izmed njih pozabili celo obuti in obleči, zakaj čevljev, obleke, orožja, orodja, živeža, celo strojnih pušk, skladnic streljiva, granat, min in druge peklenke šare leži povsod kupoma, ogromne množine.

Po mestu samo vojaštvo. Hiše vse odprte, po ulicah kupi sipin in groblje kamena in opeke. Težka je sodba, koliko je uničene Gorice. Glede stavb sem mnenja, da bo treba več ko dobro polovico pozidati prav iznova, drugi trde, da najmanj tri četrtine. Glede hišne oprave bo pa hujše, tudi kar je ostalo po granatah, je uničil dež tekem dveh let, ker streg pa ni celih.

Kdo bi mogel popisati vse podrobnosti? Šolski in S. Gregorčičev Dom sta prav dobra na videz, Kopačeve hiše je ostal en vogel, Draščekove na Korzu komaj prtilični zidovi, kneznadškofova palača je spredaj zrušena, Montu je zadaj des-

no krilo v razvalinah, v Gosposki ulici je večina hiš v razsulu, malo boljše je na Travniku. Korzo nudi še stari pogled kakor pred laško okupacijo. Cerkev so vse močno trpele, najboljše se je ohranila sv. Ignacija na Travniku, ki ima vsaj streho dobro, dasi nosi znake težkih poškodb.

Sicer je povsod ista slika, poleg grobelj in pogorišč stoji kakšno poslopje, ki ima le manjše poškodbe. Ta hiša ima osrednje zelo hudo pokvarjeno, a je sicer ohranjena, da se bo dalo popraviti jo z malimi stroški, druga je navidezna cela, znotraj pa popolna razvalina.

Prehitela me je noč, in močno se je oglašala žeja. Spomnil sem se, da so naši baje dobili v Gorici štiri Goričane po odhodu Lahov, med njimi znanega lekarnarja Ljubiča (Gliubich). Napotim se k njemu v Rabatšiče, da bi se napil vode. Vodovod je bil suh, kronberskega so naši Lahom zaprli, ker je ostal rezervar vedno v našem ozemlju, soškega pa so Lahi ustavili. Iz vodnjakov pa se nisem upal piti; kdo ve, kakšna voda je v njih?

Po dolgem zvonjenju in ropotanju mi res pridejo odpret pri lekarnarju. Moje in njih veselje pri svidenju ni bilo malo. Povedati smo si hoteli mnogo in zelo mnogo, toda ubogi ljudje so bili izmučeni dovolj od dogodkov zadnjih dni, da sem se kmalu poslovil, izpivši jim vso pitno vodo.

Pri njih sem izvedel, da je bilo v Gorici do nedavnih dni okoli 2000 Goričanov, nekaj so jih Italijani spravili v zaledje, nekaj jih je odšlo samih iz vedne nevarnosti. Ti preostali so se primeroma dobro počutili, izvzemši vedno bojno nevarnost. Bede ni bilo, ker reveži so dobivali živež brezplačno, drugi za zmerne cene in na listke. Meso goveje je stalo 3 do 4 lire, prešičje 5 do 6 lir, olja, kave, riža, testenin ni bilo pre malo, hujše je bilo s sladkorjem (3 lire kilo) in petrolejem. Kruh je bil črnkast, mleka ni bilo dobiti, limone so dobivali Goričani pri kupovanju kruha zastoni, zadnji čas pa so stale že po 30 centesimov. Za našo krono so dajali Lahi 60 centesimov.

Zadnje dni so odgnali Lahi vse naše ljudi s silo v Italijo, med njimi oba duhovnika kaplana Juga in župnika dr. Raubela, celo dr. Gresiča, ki je bil na nogi lahko ranjen, so odpeljali s seboj. — Mestnega zdravnika dr. Pitamitza pa so internirali že 1. aprila, ko so izvedeli, da je odlikovan od naše vlade. Le kakim 40 do 50 ljudem se je posrečilo skriti ali laške karabinerje preslepiti, da so morali sami prej zbežati. Prvo polovico so morda Lahi res spravili v Italijo, druga pa, ki je hodila peš, je naletela na naše čete pri Vidmu in se utegne vrniti v Gorico. Izprva so se laški vojaki vedli zelo dostojno, kasneje pa so kradli in ropali tudi laškimi Goričanom vse, kar so le dosegli.

Po osmih sem se napotil proti domu v gosti temi. Ako bi ne imel svetilke, ne bi našel pota. Posebno sem imel opraviti vso pot s podganami, ki jih je povsod toliko, da ovirajo po noči hojo. Domov prisedši sem imel dolgo posla z različnimi stikači, ki so brskali po hiši. Ko sem jih srečno prepočil in vrata nekoliko zadelal, sem si poiskal najbolj suh in zaveten prostor v svojem stanovanju, da bi povžil s seboj prineseno večerjico in nekoliko počival.

Toda kaj poka in treska iznova? Marri so Lahi napadli Gorico iz zasede? Planem na ulico in vidim tri velike požare v bližini. Suzanova hiša vsa v plamenih, ena na Travniku in Perisutlijeva na Kornju. Ker je bilo v teh hišah, posebno v oni na Travniku, obilo streljiva, celo težkih granat, je pokalo in gromelo ko ob hudem obstreljevanju mesta. Drobci granat in kameneje je letelo iz gorečih hiš daleč okoli. Dva vojaka je smrtno ranilo.

Na Sv. Gori pa se dvigajo rakete v raznih barvah, ko grome zadnje laške granate v Gorici, dasi so Italijani že 50 kilometrov za Gorico. O svetogorska Mati, iz naših src se dvigajo še višje in bolj goreče rakete hvaležnosti, da si nam otela domovje in tako strašno maščevala tujčevo zavratnost. Krašen dom si imela na Skalnici, a še lepšega Ti postavi hvaležni slovenski narod na starem, preslavnem mestu . . .

Kar nič nisem truden ali zaspan, rad bi šel proti Solkanu in Sv. Gori po noči, toda zašel sem v globoke granatne lijake, polne vode, tudi proti kolodvoru ne morem radi žičnih ovir, ki jih v temi težko ločim, zato se vrnem domov. Ko preženem stikače iz hiše in si pripravim ležišče, pa je začel veter loputati z vrati, ki se ne dajo več zapirati in razmetati razbita stekla z oken, da zvenketa venomer v moji hiši in po vsi ulici. Vmes pa grome granate in dež tako ljubezljivo kaplja povsod s stropa, izvzemši v tem-le kotu, kjer pišem. A vselega razpoloženja mi take malenkosti ne morejo skvariti več, ko sem po petnajstih mesecih na svojem domu!

Kakšen pa je ta moj dom? Ko me zažebe, da ne morem pisati, pa blodim z ročno svetilko po obširnem poslopju, kleti in podstrešju; celo na vrt sem šel pogledat v dežju po noči. Zavzel sem se, ko sem ugotovil, da je ostala moja šara vsa v hiši, le malenkosti so izginile. V naši hiši so se pod laškimi gospodstvom naselili tuji neznanji ljudje, kar niso prinesli sami, izposodili so pri nas in drugih dveh sostanovalcih v hiši in si lepo uredili spalnice v kletih, kuhinjo pod stopnjicami, obednico v veži. Spoznal sem, da so morali odriniti med večerjo, ker niti skled niso izpraznili. Vrt so mi obdelali, da bi ga najboljši vrtnar ne mogel urediti boljše, pohištvo so varovali pred dežjem in vso hišo držali zelo snažno. Imeli so celo malo zalogo živil, ki so jo posebniki med menoj razkopali in porabili. Chianti je tekel pred mojim dohodom tudi po tleh! Kaj bi dal za požirek pijače v ti ženi!

Dežuje čedalje huje, streljanje na Travniku ne ponehuje nič, na cesti trušče avtomobilov, trenskih voz, korakajočih čet, isti krik in vik, kakor ob izbruhu laške vojne! Kmalu bo dan, potem pa na noge, da odpravim vsaj pol tistega, kar bi hotel. Najbolj želim, da bi mogel kako ohraniti, kar je mojega in moji skrbi izročenega nadaljnje izgube, ker nepovabljenih obiskovalcev tudi v nočnih urah ne morem vseh odganjati.

S solzami veselja se vrnem, goriški rojaki, proti domu, bridke solze zalosti vas čakajo doma. Vojna je slepo uničevalna vsega tudi daleč za bojiščem! Veliko si prihrani razočaranja vsakdo, ki ne pričakuje nič več svojega, ko je odšel od doma. Ne zapuščajte streg, dasi tujih, dokler se ne prepričate, kako je doma. V mojem tako prostranem stanovanju je edini prostor, ki si ga upam prirediti za bivališče po zimi — pod stopnjicami, ako se mi posreči napraviti novo okno in vrata!

In vendar vlada na vseh obzilih nepopisno veselje. Domovina prostaj, sovrag je strl! Ta nepričakovani čudež in obrat v trpljenju goriškega ljudstva! Gorica in nje divna okolica vstane z božjo pomočjo lepša in bolj naša iz razvalin. Prestali smo najhujše, ne plašimo se manjših nadaljnjih težav. Kvisku srca, prijatelji, in na skorajšnje svidenje v novi slovenski Gorici! Dobro jutro! DRAB.

Cesar v Gorici.

Lep dan je bil ponedeljek, 29. oktobra, še lepši je bil prizor, ki se je nudil brž popoldne v Gorici na Travniku. Skoz Raštelj je prijezdil na čelu generalov in drugega odličnega spremstva sam cesar ob zvoku cesarske himne. Travnik ves tlačen — laških ujetnikov. Cesar je sprejel okrajnega glavarja barona Bauma in nekaj gospodov okr. glavarstva, ljubezniivo se razgovarjal z njimi, z generaloma Boroevićem in Zeidlerjem, deželnim glavarjem proštom Faidutlijem ter si dal predstaviti kot zastopnici v Gorici preostalih domačinov dve — nuni uršulinki, ki sta se znali Italijanom tako skriti, da jih niso mogli s seboj vzeti. (V mestu je ostalo na isti način kakih 40 ljudi, ki jih pa niso mogli v naglici dobiti za nenadni cesarjev sprejem.) S spremstvom si je ogledal cesar Gorico in okoli štirih odjezdil do Rajte, kjer je sedel na avtomobil. Sočutje je zrcalilo ljudomilemu vladarju z obraza ves čas in zastopnikom mesta in dežele je cesar zagotavljal cesarsko milost napram tako hudo prizadeti Goriški!

Osvobodjena Gorica v Zatičini.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Vest o tako nepričakovani in tako sijajno izpeljani zopetni osvoboditvi Gorice in po sovražniku zasedene goriške nadškofije je vzbudila povsod radost in veselje, nepopisno radost in veselje še posebej pri toli izkušnih širom sveta raztresenih goriških beguncih. Toda gotovo v nobenem srcu ni zavlada tako zadoščenje in tako veselje kakor v srcu goriškega prevz. g. knez nadškofa dr. Franciška B. Sedeja v Zatičini. V štirih dneh mu je bila vsa škofija povrnjena nazaj.

Takoj, že 28. oktobra je prevzvišeni knez nadškof postal na kabinetno pisarno Njega Veličanstva sledečo brzojavko:

»Vaše c. in kr. apostolsko Veličanstvo!

Ob veseli novici o zmagoslavnem prekoračenju naših in zveznih čet čez Sočo si usoja spoštljivo podpisani knez nadškof goriški v imenu svoje duhovščine in ljudstva pokloniti Vašemu Veličanstvu kot Najvišjemu vojnemu gospodu in vojskovodji na soškem bojišču svoja najiskrenejša in najspoštljivejša voščila in častitke kakor tudi najsrčnejšo neizbrisljivo zahvalo radi osvoboditve hudo skušane goriške nadškofije.

Božji blagoslov naj spremlja nadaljne vojne operacije in plemeniti trud Vašega Veličanstva v dosego skorajšnjega, častnega in stalnega svetovnega miru!

Bog obvaruj in ohrani najmilostlivejšega, preljubljenega Očeta in prejasno, preljubljeno in pobožno Mater naše goriške dežele!

Dan potem, 29. oktobra, je došel iz dvornega vlaka ta-le brzojavni odgovor:

»Njegovo c. in kr. apost. Veličanstvo se zahvaljuje Vaši Ekscelenčni prav iskreno za poklonjene mu lojalne izjave o priliki osvobodjenja Gorice in želi, da bi si zvesto in težko skušano ljudstvo nadškofije uzi vajoč blagoslov častnega in stalnega miru kmalu opomoglo po žrtvah, ki jih je domovini izkazalo ter svojo krasno deželo k prejšnjemu procvitu povzdignilo.«

Na Najvišje povelje grof Podzer.

Praznik Vseh svetih je imel prevzvišeni gospod knez nadškof dr. Fr. Sedej slovesno pontifikalno zahvalno sv. mašo v častitljivi samostanski cerkvi v Zatičini. Kdo bi mogel popisati čustva hvalečnosti, ki so se tedaj iz srca goriškega metropolitana-begunca dvigala proti Bogu, posebno ob trenutku, ko je »Te Deum laudamus« zazvenel iz njegovih prs in so se zahvalni pesmi pridružili begunci iz Goriške, ki so se za to priliko krog svojega z njimi vse pregnanstvo trpečega višjega pastirja v najobilnejšem številu iz daljne in ožje okolice zbrali! Bila je zahvala za dan, ki ga je res Gospod naredil.

Pri prijateljskem krožku, ki je v samostanskih prostorih opoldne združil vso kolonijo goriških duhovnikov v Zatičini z zatiško samostansko družino, je prevz. g. opat P. Bernard Widmann v navdušenih besedah prevz. g. knez nadškofu nazdravil s preveselim dogodkom, ki so se pravkar tako čudovito odigrali na tleh goriške škofije. Že prihaja angelj v Egipt ter govori: »Vstani in idi v deželo Izrael; kajti mrtvi so, ki so otroke preganjali!« Sicer izgleda zemlja kakor dom izvoljenega ljudstva po makabejskih bojih; razrušeno, po-teptano, s krvjo napojeno je vse daleč naokoli. Toda Gospod vojaskinih trum je z nami, to so sijajno pokazali pravkar minuli dnevi; z nami bo tudi kot Bog miru ter bo pomagal zidati in popravljati, ko bomo zopet doma. Prevz. g. knez nadškofu je Previdnost božja odkazala posebne naloge na enem najvažnejših pozorišč sedanjega svetovne vojske!

Iskreno se je g. knez nadškof na te besede zahvalil in zopet opozoril, kako naš prejasni vladar osebo vodi boje na tleh goriške nadškofije, ki je sedaj po njegovem prizadevanju osvobodjena ter gleda boljši bodočnosti nasproti!

Cesarska pesem je s čustva najvišje lvalčnosti do Boga in vladarja zaključila ta nepozabno lep spominski dan!

Cesar Karel armadi.

Dunaj, 3. novembra. (Kor. ur.) Vojni tiskovni stan:

Cesar je izdal sledeče armadno povelje:

Italijani so poslali pred dve in pol leti svojo milijonsko armado monarhiji za hrbet. Izvedla naj bi bila smrtni sunek, a moji junaški borci pri Soči so v enajstih krvavih bitkah zmagovito kljubovali vsakemu navalu. V treh poletjih, ne da bi nas bil jugozahod skrbel, smo lahko bili silne bitke na vzhodu, nedavno smo lahko z močjo temeljnih pogojev, ki jih je ustvarila in ohranila obramba, kateri enake ni, pripravila tisti odločilni udarec, ki je privedel do dvanajste bitke.

Najprisrčneje se v dneh osvoboditve mojih primorskih dežela spominjam vseh junastev, ki so jih izvedli od binčkosti 1915 poveljniki in čete proti Italiji. Najzvestejše se spominjam tistih nestetih junakov, ki so morali zmago plačati s ceno svojega življenja.

Vsemogočnemu hvala! Kri teh junakov ni tekla zastonj. Moje in mojih zveznih zaveznikov bojne sile stoje globoko v sovražni deželi. Pri stražnih ognjih v Furlaniji se moji obrambni sili vzbujajo ponosni spomini; spomini na davno minule dobe slave, v katerih korenini vojaška mladost mojega nepozabnega ujca, cesarja in kralja Franca Jožefa, ki jih ni nikdar mogoče ločiti od imen mojih prednikov Karla in Alberta in od spomina na Radeckega. Duh teh velmož, ki živi za vse čase v moji obrambni sili, spremljaj nas dalje na poti uspehov, po kateri edino morejo dobiti moji narodi mir, ki ga ves svet želi.

Bog z nami!

Baden pri Dunaju, 2. novembra 1917.

Karel m. p.

Zemljevid k naši ofenzivi na Laškem.

Furlanska vojvodina naša. — Kako so naši vzeli Humin. - Boji pri Tilmentu.

Naše operacije napredujejo po načrtu. Od izliva Bele do morja je črta ob Tilmentu naša. Generalni polkovnik Krobotin preganja svražnika; Italijani krijejo tam svoje umikanje proti Piave z močnimi četami. Ob srednjem in zgornjem Tilmentu Italijani urejajo ostanke obeh poraženih armad. Višji štabni častniki, ki smo jih ujeli, ko je položilo 60.000 moč orožje, dvomi, da se posreči iz četrte in tretje armade sestaviti za boj sposobne čete, ker so preveč demoralizirane. Obe soški armadi sta izgubili polovico svojih topov. Na zasedeni Benečiji popravljajo tehnične čete železnice, mostove, ceste. V večjih krajih že uradujejo povsod naše oblasti. Dasi je bojna črta v enem tednu napredovala za 50 km, preskrba ni nikjer obtičala. Če greš na Benečansko, se ti zdi, kakor da potuješ skozi velike italijanske tabore.

Na zahodnem bregu Tilmenta se Italijani upirajo, da nam zabranijo prehod čez Tilment. Razkropljene oddelke in posamezne vojake zbirajo Italijani na desnem bregu reke. Pošiljajo jih v kritja. Čete, ki prihajajo od Soče in ki so se pripeljale z vežbališč, nastopajo; tudi ostanke artiljerije so pričeli streljati. Na trajni odpor ni misliti. Da bi se Italijani na zahodnem bregu Tilmenta branili, se zelo dvomi. Od Tilmenta je reka Livenca le še 28 km oddaljena, a ta črta ni primerna, da zadrži avstrijsko armado, ker je prekratka. Pač je pa primerna Meduna, da začasno ovira napredovanje južnega krila. Bolj ugodno obrambno postojanko tvori za umikanje reka Piave, katere tok znaša od karnijskih alp do Jadranskega morja 220 km. Italijanski ujetniki pripovedujejo, da sta Francija in Anglija obljubili pomoč in do bodo njih čete že pri Piave nastopile. Od Tilmenta do Piave znaša razdalja 14 km. Armade Krobotina, Krausza, Belowa, Henriqueja in Wurma morajo šele Tilment prekoračiti.

Angleški listi, ki so poučeni o načrtih angleškega poveljstva, pravijo, da je sicer italijanska ravan pripravna za velike bitke tudi pozimi, a glavni mejdan ostane Francija, italijansko bojišče

ostane vedno le pozorišče druge vrste. Italijani se tega nazora Angležev gotovo ne veselijo, kakor tudi glavni mogotci sporazuma gotovo niso veseli dogodkov v Italiji, ki naj bi jim bila pomagali, zdaj ji morajo pa sami pomagati.

Humin so vzeli naši voji s treh strani. Bila je to silna utrdba; najmočnejša, ki je zapirala prehod čez Tilment. V mirnih časih so Italijani izdali veliko denarja, da so ga utrdili. Človek bi si mislil, da so ga zdaj med vojsko še bolj utrdili, da ga niso, ker niso računali, da bodo hodili rakovo pot. Mislili so, da pridejo po Dunajski cesti vsaj v Ljubljano, če bi pa morali nazaj, no, saj bi jih bili prejeli strelski jarki pri Soči in kaverne tam na Krasu in v gorah. V treh dneh je Humin padel. Prvi so vdrl v pas teh strašnih utrd Jugoslovani: štajerski Slovenci.

Naši so zasedli dozraj 4200 štirijaskih kilometrov italijanske zemlje. Devet distriktov z glavnimi mesti Palmanova, Tolmezzo, Čedad, Tarcent, Videm, Latisana, Codrupa, San Daniele de Friole in Humin tvori naš etapski prostor.

Izvemši distrikta Portogruara je cela stara furlanska vojvodina očiščena od italijanskih čet. Na levem bregu Tilmenta ne stoji več nobena oborožena italijanska četa.

Na ozkem pasu tam ob Soči se je bila 30 mesecev obrambna vojska ki ji ni primere. Za vsak štirijaski meter so se divje bili. Vsaka vasica, vsak vrh je preстал svojo mučeniško trdo dobo. Skromna cesta od Sv. Ivana v Devin, iz Jamelj v Selo je stala Italijane nešteto ljudi. Hotelo se jim je po Grmadi, tej zvesti čuvarici Trsta, ki ga je skrbno branila in varovala do zadnjega. Tih je sedaj tam, kjer je prej gromelo ponoči in podnevi. Utihi se so tiste strašne baterije pri izlivu Soče. Od daleč se še včasih sliši daljno gromenje: pri Tilmentu se strelja. Kamor se oko ozre: razdrapana zemlja; ni hiše, ki bi bila na tem strašnem mejdanu dvanajstih soških bitk ostala cela. Prej cveteči kraj, zdaj le tu in tam še kaka podrina. V tej puščavi posledici stoječe moderne vojske se pa že pojavlja novo življenje. Krdela avtomobilov vozijo z njim četam tam pri Tilmentu, kar potrebujejo. Delavski oddelki že popravljajo mejdan 12 soških bitk. Italijani so nam pustili veliko večino odpadkov. Dragocenosti se nahajajo vmes, ki nam bodo še prav dobro služili — proti njim. Pred vsem topovi, strelivo, vseh vrst orožje; čisto novega blaga veliko. Zarubili smo jim cel tovorni vlak 15 305 cm topov, ki so jih najbrže šele pripeljali. Lahki so tako hitro bežali, da so popustili dragoceni tovorni vlak, le lokomotivo so dopeli in odkurili. Veliko skladišče suknja, čevljev, moke, riža in kave so pustili. Železnice v Krmin in Gradišče se popravljajo. Zadnji topovski boj je divjal na tej naši slovenski kraški zemlji ponoči od 27. na 28. oktobra.

Koliko časa bi Francozi in Angleži potrebovali, da bi prišli Italijanom na pomoč? V Italijo vozita Mont Cenis in Riviera železnica. Na vsaki teh črt prepeljejo vsak dan komaj 40 do 50 vlakov, ki morejo prevoziti komaj 1 divizijo. V desetih dneh morejo prepeljati na italijanski mejdan 20 divizij. V 17 ali 18 dneh je mogoče, da pride na italijansko bojišče med Piave in Tilment 20 francoskih divizij.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 3. novembra. Uradno: Položaj pri Tilmentu se ni izpremenil. Število ujetnikov je prekoračilo 200 tisoč, plen topov se je zvišal nad 1800. Zanesljivi podatki se morajo pridržati natančnemu štetju.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 4. novembra. Uradno. Pri Tilmentu se močnejše bore. Bojni položaj dovoljuje še le danes pregled, kaj da so izvedle v dvanajsti soški bitki pri skupini generala pehote Alfreda Kraussa zvezne čete in njih voditelji.

Osvojitev 2600 metrov visokega gorovja Kanin in 1668 m visokega Stola (južno ovinka Soče ter Zagli); neprestano prodiranje v pustih gorah brez potov južno od doline Bela, ki ga ni zadržal ne sovražnik, ne neugodno vreme in tudi ne sovražne uničbe; osvojitve vrha na Beli (Resiuta) v zgornjem delu doline Bela in zavetje utrjenega tabora Humin - Osoppo so zagotovile gor navajanim četam, med njimi pešpolkom št. 14 in 59, tirolskim cesarskim lovcom, štajerskima strelskima

polkoma št. 3 in št. 26 in cesarskim strelcem nov slavni list v povestnici največjih vojska.

NEMSKO URADNO POROČILO. Nad 200.000 Italijanov ujetih. — Nad 1800 topov zaplenjenih.

Berlin, 3. novembra. Veliki glavni stan:

Nobenih večjih bojev. Do zdaj smo našli nad 200.000 ujetnikov in nad 1800 topov zaplenili.

Plena strojnih pušk, metalcev min, avtomobilov, priljage in drugega vojnega orožja nismo še mogli niti približno doognati.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 3. novembra zvečer. Z nobene-ga bojišča se ni poročalo, da bi se bilo kaj posebnega zgodilo.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 4. novembra. Veliki glavni stan:

Pri Tilmentu streljajo s topovi z menjajočo se močjo.

Italijansko uradno poročilo.

2. novembra. Čez Tilment so na obeh straneh streljali s topovi. Ogenj strojnih pušk je pregnal sovražne patrulje, ki so napredovale na desni breg reke. Drugod nič važnega.

3. novembra. Sovražnik je večeraj ojačil svoj pritisk na levo krilo naše črte pri Tilmentu. Napadalne preizkuse na desni breg reke smo zadržali.

Amerikanci sodelovali pri italijanskih porazih.

Naše hrabre armade so zajele v ofenzivi proti našim krvnim sovražnikom več ameriških oddelkov.

Kako se umikajo Italijani.

Genf. Iz Lugana: Italijanska armada se umika brez vsakega načrta. Angleški in francoski častniki Lahov ne morejo urediti. Vojaki pravijo, da jih je sovražnik tako nepričakovano napadel in je bil umik tako nenadoma ukazano, da so vajaki kar brez orožja bežali iz svojih postojank.

Podrobnosti o porazu Italijanov.

Vojni tiskovni stan, 2. novembra. (Poročilo vojnih poročevalcev.) Poraz Italijanov se kaže v vedno strašnejši podobi. Ker so vzeli naši Humin (Gemonna) in ker je padlo utrjeno mostišče Pinzano, je ves vzhodni breg Tilmenta naš. Lepo vreme je operacije pospeševalo.

Levo krilo italijanske vojske ni izpolnilo svoje dolžnosti.

»Az Est« javlja iz Rotterdam: Vojni poročevalci poročajo z italijanskega bojišča: Levo krilo italijanske armade ni izpolnilo svoje dolžnosti; vojaki so prekmalu svoje postojanke zapustili.

Vedno večji plen pri Tilmentu.

Berlin, 3. novembra. Wolf poroča: Kakor se je poročalo, se je v Italiji plen ujetnikov in topov izdatno zvišal. Zaman poizkušajo sovražne brzojavke znižati velečino in važnost te zmage in se ne upajo lastnemu narodu priznati neizmernost velikanskega italijanskega poraza.

Hindenburg o porazu Italijanov.

Hindenburg je brzojavil predsedniku nemškega državnega zbora: Krasne naše čete na zahodu več mesec junaško, nezrušljivo bijejo siloviti požrtvovalni boj proti obupnemu navalu Francozov in Angležev. Nemške divizije skupno z Avstrijci so zavidane od vseh tovarišev dovedle do poloma italijanske vojske. Vojska bo stori-la svojo dolžnost in priborila temelje krepkemu, trajnemu miru.

Angleško poročilo o pričetku 12. soške bitke.

Berlin, 3. novembra. »Lokalanzeiger«: Dopisnik »Dialy Maila« v italijanskem glavnem stanu je poročal: Pri obstreljevanju, s katerim so uvedle čete osrednjih velesil bitko pri Soči, so uporabljale skoraj izključno kroglice, ki razvijajo plin in povzročajo solze. V vlažni megli je plinska stena ostala na tleh; Italijani bi bili morali pokriti obraze z maskami proti plinu in iskati kritja. V zmedu, ki jo je povzročila megla plinov, niso zapazili, da sovražnik ni cele črte enakomerno obstreljeval. Skozi to vrzel v steni plina je prebil nemški armadni zbor in je iz vpadalnišča napadel krilo brambe.

Italijanski ujetniki v Nemčiji.

Berlin. »B. Z. am Mittag« javlja iz Monakova: Skoz. Monakovo so peljali z vlaki na Virtembersko in Badensko že nad 7000 italijanskih ujetnikov.

Beda italijanskih beguncev.

Lyon. Srednje Italijo preplavljajo begunci s severa. Ničesar niso za nje pripravili. V šolah bivajo, leže na golih tleh, ker ni slame.

× × ×

Angleži in polom Italije.

Berlin, 3. novembra. (K. u.) Wolff: Zmaga nemških in avstrijskih čet ob Soči in polom Italijanov je Angleže strašno poparila. Najširši krogi so presenečeni. Mislijo so namreč, da Avstrija ni več sposobna izpeljati ofenzive v tako velikem slogu. Kar je Italija izgubila na prostoru, ki ga je priborila v enajstih soških bitkah, Anglija posebno težko čuti, ker je, kakor je »Morning Post« pohvalila Italijo 22. septembra, bila do zdaj edini zaveznik, ki je iztrgal osrednjim vesilam zemljo v Evropi.

Angleže Italijani skrbe.

Rotterdam, 3. novembra. »Daily Chronicle« javlja iz Rima: Pričakovati se mora, da se bo italijanska armada še bolj umaknila kakor se je, dokler ne končajo varnostnih ukrepov na drugih bojnih črtah. Italijanski listi napovedujejo, da se bo odločila svetovna vojska v Italiji, ker hočejo podžgati zaveznike na hitrejšo pomoč in do večjih naporov. V resnici se pa boje, da narod ne izgubi potrepljivosti, če izve resnico. »Daily News« je v skrbeh zaradi položaja italijanske bojne črte na južnem Tirolskem.

Francozi in Angleži pošiljajo Italijanom topove.

Curij, 3. novembra. »Corriere della Sera« poroča, da pošiljajo v Italijo Francozi in Angleži topove, da se zopet osvobodijo domača zemlja.

Angleži proti pomoči Italiji.

Bern, 2. novembra. Več londonskih listov še vedno naglašajo, naj se zahodni mejdan ne slabi Italiji v korist. Če Anglija umakne svoje čete iz Francije, da pomaga Italiji, doseže Hindenburg, kar namerava. Italiji se more le pomagati, če se podvoje napadi na francoskem mejdanu.

Anglija ne pošlje vojakov v Italijo.

Berlin, 3. novembra. »Daily Mail« poroča: Anglija ne pošlje v Italijo čet; razbremeniti jo namerava z novimi napadi na zahodnem bojišču.

× × ×

Orlando prefektom.

Lučano, 3. novembra. (Kor. ur.) Ministrski predsednik Orlando je pisal prefektom, da upa od armade, ko bo okrevala od strašnega navala, da bo osvobodila tla domovine in privedla italijanske zastave k zmagi. V teh bojih bo šlo za biti ali za ne biti celega naroda. Orlando poziva na slogo, disciplino in zaupanje.

× × ×

Poraz Italijanov v Tripolisu.

Carigrad, 3. novembra. (K. u.) Agence Telegraphique Milli javlja iz Tripolisa: Italijani so 12. t. m. izpadli s premočnimi silami iz Tripolisa. Naše čete so nad polovico sovražne sile ugonobile. Dan pozneje se je sovražnik umikal v neredu v Tripolis. Izpraznil je vse postojanke, ki jih je bil 12. septembra zasedel. Na bojišču je pustil veliko mrtvih, med njimi enega polkovnega poveljnika, več častnikov in nekaj znanih poveljnikov. Zaplenili smo ob tej priliki veliko orožja in prateža. Med bojem so razstrelile naše strojne puške sovražno letalo.

× × ×

Vpliv poraza Italijanov na rusko vojsko.

Stockholm, 3. novembra. Agentura poroča iz Kišineva: Ko so vojaki na jugozahodnem pozorišču izvedeli o italijanskih porazih Italijanov, so se spuntali. Kričali so: Proč z vojsko! Izgubljena je! Proč z zločinskimi vladami! Vojaki so oplenili trgovine in osvobodili kaznenice. Na jugozahodnem mejdanu zboruje vojska zveza, ki bi rada vlado prisilila, da sklene hitro mir.

General pl. Below.

Naročite „Slovenca.“

Katera armada naj razdeli Avstrije zdaj izšli?

»Journal de Geneve« (zelo prijazen sporazumu) vprašuje tiste, ki še vedno upajo, da se bo Avstrija razdelila, katera armada naj razdelbo izsili. Vojaki so potrebni, da se dežela razdeli. Če se ne morejo naslanjati na močne armade, diplomati tega ne dosežejo. Avstriji se zdaj, ko ji že prej ni bilo treba računati z rusko armado, ni treba vojaško ničesar bati, Italija, ki ji je mogel sporazum njeno pomoč večkrat zelo drago plačati, mora od zaveznikov prositi pomoči in jo bo morala — plačati. List »Le Genevois« je pa skoraj zadovoljen, ker je bila Italija premagana. Očita ji njene grehe in pravi: Italija se bo za svojo politiko »svete sebičnosti« strašno pokorila.

Vusio in Hrvati.

Zagrebske »Novine« pišejo: Znani sovražnik tržaških in istrskih Slovencev in Hrvatov, bivši tržaški duhovnik, a sedaj odgovorni urednik lista »Die junge Monarchie« Vusio je izdal v svojem listu nekak oklic na Hrvate, v katerem napada deklaracijo »Jugoslovanskega kluba« v državnem zboru z dne 30. maja, katera da zelo diši po iredentizmu. Vusio, podmolki Italijanaš, povdarja v oklicu, da se moramo mi Hrvati boriti za hrvatsko državno pravo in za hrvatsko ime. Slovenci in Srbi nimajo svoje zgodovine, oni niso narod in z ozirom na to se ne morejo Hrvati združiti z njimi.

Kako je to lepo, da se Vusio toliko zavzema za hrvatsko. A kaj on misli o združitvi Dalmacije, Istre, Bosne in Hercegovine s Hrvatsko? V teh krajih bo našel skupno s Seidlerjem dalmatinsko, istrsko, bosensko-hercegovsko državno pravo. Po Vusiu bi ostala Hrvatom samo zagrebska županija s hrvatskim državnim pravom!

Vusio, Vusio, volkovi te bodo odnesli, a mi se bomo vseeno zedinili kljub tvojemu centralistično-italijanskemu patriarizmu! Na koncu dodajemo tudi to, da se Vusio podpisuje pred Hrvati: »Blagorod Vusio Makaranin«. Gospod Vusio pač nima pravice govoriti v imenu hrvatskega naroda. Mi Slovenci, Srbi in Hrvati živimo in pademo z deklaracijo »Jugoslovanskega kluba«. — Različni Vusiji pa naj molče!

Boji na zahodu.**NEMŠKO URADNO POROČILO.**

Berlin, 3. novembra. Veliki glavni stan: Dež in megla sta omejevali boje pri vseh armadah. Na Flandrskem je sovražnik močno obstreljeval mesto Dixmuiden in sosedne črte.

Ponoči od 1. na 2. novembra smo že dalje časa nameravali premestitev naših čet od Chemin des Dames izvedli, ne da bi nas bil sovražnik motil. Ves naš pokret smo prikrili sovražniku, ki je še do včeraj opoldne živahno obstreljeval postojanke, ki smo jih bili popustili.

Pri prekopi Rena-Marne smo ob poizvedovalnem sunku odvedli severoameriške vojake.

× × ×

Naši letalci so ponoči od 1. do 2. novembra napadli z bombami London, Chathan, Gravesena, Ramsgate, Margate in Dünkirchen. Iz močnih požarov smo sklepali da so naše bombe dobro učinkovale.

Naši bojni letalci so pomnožili v zadnjih dneh svoje zračne zmage in sicer poročnik Müller na 32, namestni narednik Buckler na 23, poročnik Boehme na 21, poročnik Bongartz na 20.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 4. novembra. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Ob Yseri in severovzhodno od Yperna na Flandrskem so mestoma močnejše streljali; razvili so se manjši boji pehote; pri Passchendaele smo z napadom izboljšali naše črte; na več točkah smo odbili angleške delne napade.

Bojna skupina nemškega cesarjeviča.

Živahno so streljali s topovi ob prekopi Oise Aisne in pri Ailette. Uspešne borbe naših prednjih črt s francoskimi poizvedovalnimi oddelki. Na vzhodnem bregu Moze so podnevi živahnejše streljali. Zvečer je naša obramba zadržala med Samogneau - Bezonvaux napad Francozov, ki so ga pripravljali pri gozdu Chaume.

Zadnji letalni napad na Anglijo.

London, 1. novembra. (Kor. ur.) Reuter javlja uradno: Sovražna letala so priletela v sredo zvečer med 10. uro 45 minut in 11. uro 30 minut na jugovzhodno obalo; letela so proti Londonu.

London, 3. novembra. Letalci, ki so napadli London, so širili oblake dima, ki so jih obdali in jim otežkočili opazovanje.

London, 1. novembra. Uradno: Po zadnjih policijskih poročilih je bilo ob zadnjih zračnih napadih ponoči na 1. t. mes. v vseh okrajih ubitih 8, ranjenih pa 21 oseb. Škode ni veliko.

Angleška že rabi ameriški denar.

Haag, 4. novembra. Angleška je dobila od Amerike 435 milijonov dolarjev predujema. To je največji znesek, ki ga je Amerika doslej posodila ententi.

Mirovni pokret v Angliji.

Haag, 1. novembra. Londonski list »Common Sense« je pisal: Če Lloyd George ne sklene hitro miru, postane najnepopuljnejši človek na Angleškem. Padec Hughesa v Avstraliji mu bo dalo svarilo. Severna Anglija je ogorčena nad Lloydom Georgejem.

Na jugu.**NEMŠKO URADNO POROČILO.**

Berlin, 4. novembra. Veliki glavni stan:

Tudi včeraj se je nadaljeval že več dni trajajoči topovski boj med Vardarjem in Dojranskim jezerom. Do zdaj so izvedli le Angleži delne napade, ki so jih bolgarske straže odbile.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 4. novembra. Veliki glavni stan:

Položaj se ni izpremenil. Na cesti Riga-Wenden smo pri Segevidu razkropili ruske poizvedovalne oddelke.

Rusija v vojski.**Kerenskijski za Rusijo.**

Dopisnik lista »Associated Press« je imel razgovor z ministrskim predsednikom Kerenskijem. Na vprašanje, če stoji Rusija sedaj izven vojske, je Kerenskijski odgovoril, da je to smešno vprašanje. Rusija se zelo udeležuje vojske. Bojevala se je že, ko se je Angleška že pripravljala in Amerika šele opazovala. Ljudje, ki trdijo, da je Rusija izločena, imajo kratek spomin. Mi smo se bojevali od začetka in smo sedaj izmučeni. Imamo pravico zahtevati, da zavezniki vzamejo na svoja ramena najtežji del bremena.

Izgredi v Rusiji.

Petrograd, 5. novembra. (K. u.) Agentura: Iz Žitomira se poroča, da so izbruhnili nemiri na posestvu poljskega kneza Sangiška. Knez je bil umorjen.

Oplenjene švedske gomile pri Poltavi.

Stockholm, 5. novembra. (K. u.) Slavne gomile švedskih junakov pri Poltavi so oplenjene. Zlati venci, ki so jih tam položili 1909 ob dvestoletnici bitke pri Poltavi, so ukradene.

Japonci v Vladivostoku.

Kodanj, 3. novembra. Japonski konzul v Vladivostoku zbira močne delavske oddelke, ki so se nastanili večinoma povsod v pristanišču.

Razna poročila.

Poročilo proračunskega odseka v zbornici.

Dunaj, 3. nov. Poročilo proračunskega odseka o sodelovanju kontrolne komisije državnih dolgov pri finančnih operacijah, sestavljeno od dr. Ellenbogena, je že natisnjeno. Proračunski odsek je sprejel tri sklepe: 1. znano nezaupnico. 2. Vlada se pozivlja, naj ne jemlje posojil pri avstroogrski banki, da ne pomnoži množine bankovcev. 3. Poročila državne kontrolne komisije na cesarja naj se natisnejo in predlože zborničnim članom.

Dr. Wekerle pri cesarju.

Dunaj, 3. novembra. Ministrski predsednik dr. Wekerle se je predstavil danes cesarju. Ministrski predsednik je izdelal poročilo o volilni reformi, o proračunu, o drugih zakonskih načrtih, o sklicanju delegacij in o drugih tekočih zadevah.

Budimpešta, 3. nov. Po današnji avdijenci ministrskega predsednika dr. Wekerla pri cesarju, je obiskal zunanega ministra grofa Czernina, da se posvetuje s skupnimi ministri kakor tudi z avstrijskim ministrskim predsednikom o vprašanih, ki so v zvezi z delegacijami.

Nemški državni zbor.

Berlin, 3. novembra. (K. u.) Prihodnja seja poslanske zbornice se vrši v četrtek, dne 15. t. m.

Slavnosni koncert v deželnem gledališču

V proslavo godu Njegovega Veličanstva cesarja Karla I. smo doživeli v soboto v deželnem gledališču lep pevski večer. Nabito polna hiša je poslušala stoji cesarsko himno in pogledi vseh so bili uprti na oder, kjer je stala v zelenju odeta, bajno razsvetljena soha našega cesarja. — Aranžma je preskrbel jako okusno gledališki mojster Waldstein.

Koncert je imel tri dele: salonski orkester, altovski mezzosopran Cirile Medvedove in gospe Irma Polakovo iz Zagreba.

Salonski orkester je bil še precej dober, koncerten seveda salonski orkester sploh biti ne more in tudi ni bil. »Oberona« mora igrati popolen orkester, vse drugo je slab surogat. »Prodana nevesta« je občinstvu ugajala in se je orkester potrudil, posebno v prednašanju seksteta.

Cirila Medvedova je za nas nova. Globok alt s prožno višino, ki razpolaga s popolnoma izolano egalizacijo glasu. Prehodi so izenačeni, registri ublaženi. Moč glasu je srednja, bolj nesoča v piano kot v forte. Nastop eleganten, naraven, prikupen, toaleta okusna. Nobenih nesalonjskih manir, preje preveč ponižna, kot samozavestna. Občuteno je pela vse, duša je bila v vsakem tonu, a največ jo je bilo v legato partijah — Klaičev »Tiček«; tičica je bil klasičen, najboljša točka celega večera sploh. Posebnega, apartnega ali potenciranega tehničnega znanja ni zahtevala nobena pesem, ki jo je pela. Težkoče so bile srednje in te je prav docela obvladala. Redkokdaj sem slišal pevko, ki bi tako srebno čisto izgovarjala. Razumeli smo vsako črko. Kot »Dalila« bi želel malo več temperamenta, v Sattnerjevem »Zaostalem ptiču« več menjave v tempu. Prognoza: ko dobi potrebno rutino, bo na srednjih odrih lahko uspešna prva moč, gotovo pa prvovrstna druga sila, za Ljubljano pa bo akvizicija, kot boljše ne bomo lahko dobili.

Irma Polakova je iz rodu subret in od tod se tudi rekrutira njeno pevsko koncertno znanje. Mezzoforta nismo slišali, forte je močan in poln, a nekako rezek, kot bi ne imel glasurnega »šmelca«, prav lep pa je falzet, bodisi v višini ali pa v nižini. Tudi tehnično je falzet Polakice najboljše izšolan del njenega glasu. Nastop siguren, a premalo resen — za seriozen koncert, in dodatek o gospodu kalinu in preblagorodnemu gospodu vrbacu kot »so-progu« se poda v koncert prav tako, kakor zakrpan frak, od natakarija izposojen in oblečen za elitni ples. Iz svoje kože pač nihče ne more, zato se je tudi ta dodatek publiko najbolj dopadel. — Če Nemci igrajo za slavnosni večer »Špansko muho«, mar naj jim mi sledimo? Pa brez zamerel — Adamičev »Planinec« je bil prav dober, Ružičev »Njene oči« so bile indisponirane pete, arija Mimi je bila tehnično sijajna, Michaelina arija iz »Carmen« pa globoko občutena.

Ravnatelj pl. Faller je spremljal sigurno na srednje dobrem glasovirju.

—d—

Osvobodjena Goriška.

Občinarjem županstva Vogersko. Vesela novica! Naš dedni sovražnik, verolomni Lah, je pregnan daleč za svoje stare meje. Njihovi izstrelki nas ne bodo več begali in morili na naših domovih, poljih in vinogradih. Pršel je tudi zanj dan plačila. Vrnili se bomo z božjo pomočjo zopet in v doglednem času z družinami in vsem, kar nam je še ostalo, domov. Da ne bomo čakali pa splošne vrnitve z rokami krčjem se Vas pozivlja, da se prijavite z dopisnico in takoj vsi oni vinogradniki, kateri želite obrezati svoje trte še to jesen. Z delom, katerega lahko opravimo danes, ne čakajmo za jutri in to še posebno zaradi tega, ker nas čaka doma posla, da je joj. Za legitimacijo so potrebni sledeči podatki: Ime, priimek, rojstno leto, kraj, hiš. št., občina, zadnja pošta in okrajno glavarstvo sedanjega bivališča. Poudarja se še enkrat, da se bo šlo tu le za začasno povrnitev neobhodno potrebnih delavcev in ne celih družin. Naj se torej nihče ne prenaagli. Kadar bo prišel čas za splošno povrnitev, se gotovo ne bo zamudila prilika Vas primerno obvestiti. Priporoča se Vam torej, da pridno čitate časnike. Pošiljamo Vam vsem prisrčne pozdrave ter kličemo: Na veselo svidenje doma! — Županstvo občine Vogersko, sedaj v Zdenski vasi, pošta Videm-Dobrepolje.

Kako je v Lokovcu na Goriškem. Dne 17. oktobra t. l. sem bil v svoji domači vasi Lokovcu in sem našel položaj tak-le: Mokrinova hiša je porušena in požgana, kakor tudi vse hiše v dragi. Našo — znano Mrakovo hišo — so zadele tri granate, ampak le v streho, ki je krita z opeko in se zato ni vnela, marveč je le razbita; v hiši so vseeno stanovali častniki in mostvo in tudi konje so imeli v njej. Druge hiše v sosedstvu so večinoma porušene in je ostalo golo razsuto zidovje; slamo so

večinoma snedli konji, tramovje in drugo lesnino so znesli v kritja. Dobroznana gostilna pri Winklerju je popolnoma uničena; cerkev je bila tudi zadeta, farovž in šola sta po granatah le malo trpela, toda vojaki so znesli vso opravo v kritja. — Naš slavni Bolnik ali Vojnik je bil kakor mogoča trdnjava, kakor tudi Učje; polje so granate popolnoma razkopale; gozdi, mlado drevje je vse posekano ter izruvano. V spodnjem koncu Lokovca, ki je v zemljevidu zaznamovan z imenom Kolenc, so tudi vse hiše več ali manj porušene in je polno grobov. Hotel sem dalje časa ostati na domu, a bilo je prenevarno: Italijani so vedeli, da je tamkaj nameščeno neko poveljstvo ter so vedno pošiljali granate. Na dan, ko se je začela 12. soška ofenziva, sem bil že v Cerknem, odkoder sem se vrnil v Kandijo-Brod št. 39. Sedaj je naša hrabra armada že globoko na Italijanskem in naša Goriška je zopet prosta. Na skorajšnje veselo svidenje na domačih tleh.

Franc Humar.

Iz Vipolž. Za Vse Svete se odpravim s kolesom proti Brdom. Pririnen se srečno čez lesen most v Stračicah pri Podgori. Peljem se po široki gladki poti skozi Ločnik. Do Moše srečam kakšnega vojaka, a od tam do Vipolž nobenega človeka. Bil sem gotov, da ne najdem nobenega doma. Pred vasjo mi pove neka ženska, da so vsi doma, ki so bili prej. Kmalu se prepričam, da je res. Ljudje so še jokali, ko so nas zagledali. Vsak povprašuje po svojih. Povem jim, kar vem in znam. Hiše so vse cele. V zadnjem trenutku so Italijani zažgali hišo, kjer je bila prej trafika. Posvesta, kjer je bil kdo domačih tam, so dobro ohranjena, drugod pa je po večini uničeno. Ravnotako so hiše, ki so bile brez gospodarja, popolnoma prazne. V svoji hiši najdem samo operacijsko mizo in nekaj smrdečih cunj. Po več hišah je napeljana elektrika in so še svetilke notri, seveda ne gorijo. Centrala je pri občinskem vodnjaku. Sicer pa je vse premrežno z raznimi žicami, ki gredo na vse strani. Po celih Brdih so napeljane lepe ceste. Za vzdrževanje teh je bilo določenih ogromno število civilistov iz Italije, vsakih 10 m eden, da je pometal. Domačini pošiljajo vsem svojcem srčne pozdrave v težkem pričakovanju, da bi bili kmalu v njih sredi.

Za Gorico. Iz Trsta poročajo 2. t. m.: Včeraj zjutraj je dospel namestnik baron plem. Fries v spremljstvu dvornega svetnika barona Glanza v osvobojeno Gorico, kjer je prisostvoval zahvalni službi božji, katero je opravil deželni glavar Fajdutti v cerkvi pri uršulinkah, ki so tekom obstreljevanja in osvojitve po Italijanih pogumno vztrajale v mestu. V pogovoru z deželnim glavarjem Fajduttijem, okrajnim glavarjem baronom Baumom in vladnim komisarjem za Gorico grofom Dandinijem so se temeljito pretrgale najnujnejše pomožne odredbe, na kar so si ogledali posamezne mesine dele in Grad. Namestnik baron plem. Fries in deželni glavar Fajdutti sta se nato peljala po Furlaniji do Krmina. Prebivalstvo je namestniku opisavalo svoj obupni položaj začasa italijanske zasedbe in represalije, ki jih je izvršil sovražnik povodom svojega bega. Kakor politične in občinske oblasti v Gorici sta začeli posloovati tudi že okrajni glavarstvi v Gradiški in Trziški. Akcija za obnovitev, ki se bo morala zaenkrat omejiti na prvo pomoč, se bo uvedla vzajemno z vojaškimi oblastmi, v sporazumu s katero se bo določil tudi čas za vrnitev beguncev.

Maribor in zavzetje Gorice. »Straža« poroča: Včerajšnje nedeljo, dne 28. oktobra, je ob poldnesi uri predpold. s knezoškofijske palače v Mariboru veselo zaplapolala cesarska zastava. Z višjega mesta je došla prevzvišenemu knezoškofu radostna vest, da je solnčna Gorica pravkar prišla zopet v našo posest. Knezoškof so nemudno veleli, da se naj v stolni cerkvi brž to omeni v pridigi in po slovesni službi božji ob 10. uri zapoje Te Deum laudamus v zavalo ljubemu Bogu za tako očividno pomoč, s katero spremlja naše rabre čete. Prepomenljiva novica se je nagloma raznesla po mestu. Sleherni, ki jo je izvedel, je bil vzradoščen in nehoče nam je prikupil iz srca vzklik: Hvala, vala Bogu — Bog daj srečo vnaprej!

Iz Gorice. Lekarnar Blubich, ki je ob italijanskem begu ostal v Gorici, je pripovedoval »Pester Lloydovemu« poročevalcu, da so imeli Italijani v Gorici vedno samo elitne čete. Mesto so Lah oboževali; italijanski kralj je bil dvakrat v Gorici in na njegovo povelje so mesto slovesno posvetili Bogu in ji dodeli ime »Santa Gorizia« — Sveta Gorica. Slovesnost se je ob velikem škofovskem sijaju vršila v cerkvi sv. Ignacija. Tudi milanski nadškof je obiskal Gorico in opravil ondi sv. mašo. Še v četrtek popoldne so bili Italijani v Gorici docela mirni, a v petek so že imeli povelje, da se umaknejo in v soboto zjutraj se je umikanje spremenilo v beg. V divjem neredu so začeli pleniti trgovine in italijanski trgovci sami so

metali svoje vlago v cestno blato, samo da bi ga ne dobil sovražnik. Po goriških ulicah tulijo sedaj zapuščenih psi in skačejo velike podgane in miši. Italijanska artiljerija, ki je krila umikanje svojih čet, je mesto brezobzirno obstreljevala.

Županstvo Prvačina naznanja po ukazju glavarstva vinogradnikom beguncem, naj se javijo pri dosedanjem županstvu v Kandiji 42 pri Novem mestu, da gredo domov obrezavati trte. Oddaljeni naj si dobe dovoljenje pri svoji tamošnji oblasti.

Primorske novice.

Odbor za ustanovo goriških Slovencev v spomin dr. J. E. Kreka vlnudno prosi goriške begunce in Goričane sploh, da se zlasti v teh veselih dneh zopetne osvojitve Goriške spominjajo našega dobrotnika pokojnega dr. J. E. Kreka in z denarnimi prispevki pospešujejo dobrodelno ustanovo v njegov spomin. Zlasti prosimo gg. duhovnike, učitelje, župane, občinske tajnike in druge vplivne osebe, da med našim ljudstvom agitirajo in pobirajo prispevke, da bo ustanova čim veličastnejša. Odbor v Ljubljani, Dunajska cesta 38.

Zajedalca presv. Srca Jezusovega za Trst in okolice ima svoj redni mesečni sestanek v Marijinem Domu ulica Risorta 3 v četrtek dne 8. novembra ob pol 11. uri predpoldne. Ker so na razgovoru važne stvari, so nujno vabljeni in dobrodošli tudi č. gospodje duhovniki iz drugih slovenskih dekanij tržkoprske škofije. — Predsednik.

Umr! je v rezervni bolnici v Leobnu na jetiki Karl Štekar, roj. 1894, doma iz Gornjega Cerovega, pristojen v Števerjan; služil je kot strelec pri 1. gorskem domobranskem polku 4. Pokopani je na centralnem pokopališču v Leobnu. Dopisnica je na razpolago pri Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani.

Zopet smrt med begunci. Dne 31. oktobra je umrl v Goričevsi pri Ribnici Andrej Sever, bivši kmet in posestnik Na vrhu št. 279 pri Rihenbergu, v starosti 77 let. Mož je bil vobče spoštovan, pristen Goričan.

Iščejo se. Išče se gospa Galjer iz št. Petra pri Gorici 12. Bivala je zadnji čas v Prvačini pri Gorici. Kdor bi o njej kaj vedel naj blagovoli sporočiti Rozilji Mavri, Črnomeli 172, Dol. — Evgen Petrovičič, stanujoč pri g. M. Novak v Vidanovci 49, p. Ljutomer, išče svoje starše Karla Petroviča iz Ravne pri Batih 51. Komur je znano, kje se nahajajo, naj poroča na zgoraj navedeni naslov. — Strgar Andrej, IV./32. M. K. d. G. Sch. 2, išče družino Strgar iz vasi Madoni 148, Županstvo Bate. Kdor kaj ve o njej, naj blagovoli sporočiti na zgoraj navedeni naslov. — Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani.

Koroška svobodna.

To je bilo presenečenje! Od nedelje na ponedeljek je sovražnik zgnil z naših gora. O predoru pri Pontabju še nismo nič vedeli in zato izprva niti nismo mogli verjeti, da se je sovražnik umaknil. Tudi ujeti Italijani so docela presenečeni. Umikajoči se sovražnik je požgal svoje lastne kraje (Timau, Cleolis, Paluzza itd.), toda naši domači lovci so mu bili hitro za petami ter so preprečili pač marsikatero upoštevanje. V noči na ponedeljek je deževalo kakor bi se bil utrgal oblak, tudi se je neprestano bliskalo in gmelilo; vmes pa bobnajoči ogenj naše artiljerije. Dne bila po umikajočem se sovražniku. Dne 30. t. m. je zapadlo po hribih pol metra snega.

Dnevne novice.

Nemškonacionalna blaznost. V »Österreichische Agrar-Zeitung« od 27. oktobra piše neki H. R. o notranji kolonizaciji na Ogrskem ter objavlja sklepe raznih ogrskih kmetijskih društev, znanih osebnosti in državnikov k temu vprašanju. Naj na Ogrskem sklepajo, kar hočejo, dokler se drže v okviru dostojnosti in dokler ne segajo preko mej, ki jih stavi pamet in narava temu stremljenju. Nas to zaenkrat ne zanima. Pač pa nas mora zanimati sklep omenjenega članka, kjer pravi pisec: »Da se je pri naseljevanju predvsem ozirati na vojne invalide in vdove po padlih, je splošno prepričanje. Czettler pa spominja na neko drugo potrebo, ki pri nas v Avstriji ni prav nič manj važna kot onstran Litve. To je naseljevanje graničarskih mark z državi zvestim prebivalstvom. Skrbeti se mora, da pride po vojni opustošena zemlja ob mejah v prave roke, kajti posamezne faze vojne so nas poučile, da more brambi domovine kmetijsko ljudstvo, ki državni misli ni brezpogojno zvesto, napraviti veliko težav.« — Vojna divja pri nas povsod le na slovanskih tleh in torej

pisec Slovanom direktno odreka državno zvestobo. In zato naj bi se ljudstvo izrinilo, no, morda kar naravnost v Ameriko ali pa v grob? In to vse zato, da Nemci zasedejo mejo. Ali nimamo ravno Slovani doslej vsled vojne največ škode? Največ je nas v državi, največ smo mi prelili krvi za Avstrijo in zato smemo tudi mi kaj reči. Omenjeni pisec in drugi taki sanjači naj vendar pomislijo, da smo mi najbolj upravičeni zaklicati, da Avstrija je naša, avstrijska in ne nemška, in če poudarjamo, da je Avstrija avstrijska, tedaj naj vendar razumemo, da mora biti Avstrija vseh narodov. Kdaj bo tem buticam vendar se zdanilo, da samo Nemci niso Avstrija? Vsem, ki imajo kak vpliv na merodajnih mestih, kličemo, naj bodo čuječi pred eventualnim uresničenjem takih bedarij in naj pazijo, da tudi nam Slovincem v škodo Avstrije ne sezidajo mostu do Adrije z državno pomočjo. Obžalujemo gori omenjeni list, da je dal v svojih predalih prostora takim bedarijam.

Državni zbor. Zbornica se sestane zopet v torek, dne 6. t. m. Na dnevnem redu je 14 točk, po večini gospodarske vsebine. Seja načelnikov strank se vrši v torek pred sejo. Na ti se bo razpravljalo tudi o volitvi v delegacije. V ponedeljek in torek bodo imeli najvažnejši odseki posvetovanja. Med drugimi tudi vinski odsek.

Na bogoslovnem učilišču v Ljubljani se prično predavanja 16. novembra. Zglaševanje je dan poprej. — Vodstvo.

Občno vzgojeslovje z dušeslovnim uvodom. Sestavlil Viktor Bežek. V Ljubljani, 1916. Založba Slovenske šolske Matice. Odobreno z odlokom min. za b. in nauk z dne 9. oktobra 1917, št. 31.836. Ker smo Slovenci dobili to odlično knjigo, bi bilo pač čas, da bi v Ljubljani prenehali s poučevanjem nemške pedagogike.

Uboji koroški Slovenci. Tanzenberg na Koroškem. Slednjič smo prišli tako daleč, da se nahaja v tukajšnjem bogoslovju en sam Slovenec. Prvega, drugega in tretjega letnika sploh ni, ker jih je pobrala vojska, v četrtem jih je 24, od teh en sam Slovenec, dva sta Tirolca, en Bavarec, eden iz renske provincije, eden iz pruske Šlezije, eden iz avstrijske Šlezije, eden je Nemec iz Češke, eden iz Gornjega Štajerja, drugi so vsi domačini. Če pomislimo, da so Slovenci po številu prevladali svoje dni v bogoslovju, potem se ta vrzel, ki je sedaj nastala, še bridkeje občuti. Na vsak način pa naj izve naše ljudstvo za svojo dolžnost in prosi za več vpoklicev, kajti če pri nas ta dotok zastane, potem je v nevarnosti vera in narodnost.

Odlikovana sta bila na vzhodnem bojišču med drugimi s hrabrostno svetinjo Slovenca, četovodja Jožef Černivec, Duplje pri Trziču in Anton Skok, Jobuje pri Bači, Tolmin.

Duhovniške vesti s štajerskega. Prestavljeni so naslednji č. gg. kaplani: Jožef Kavčič iz Šoštanja k Sv. Juriju pod Taborom, Jožef Potočnik iz Sv. Jurija pod Taborom v Šoštanj, Ivan Razbornik iz Čadrama na Kebeji, Anton Plevnik iz Zreč v Čadram; Jurij Cvetko, ki je bil zaradi boleznih na začasnem dopustu, je nameščen kot kaplan v Zrečah. Č. g. Josip Jeraj, kaplan v Žalcu, je bil dne 26. oktobra promoviran za doktorja bogoslovja.

»Ob vojski«. V štirih slikah. Spisal dr. J. Krek. Na razna vprašanja o zadnjem delu nepozabnega dr. Kreka »Ob vojski« se sporoča, da izide delo v najkrajšem času natisnjeno. Igro bo založilo Katol. slov. izobraževalno društvo v Št. Janžu.

Umr! je v Gradcu 74letni zdravnik dr. Filip Tertsch.

Učiteljske izpremembe. Namesto obolelega nadučitelja Franca Črnigoj bo suplirala na Karolinski zemlji pri Ljubljani abs. učit. kand. Marija Sekula; namesto vpo-klicanega in pogrešanega nadučitelja Ivana Franka je imenovan v Dobriču prov. učitelj Pavel Ločnik; namesto obolele učiteljice Marije Zorc bo suplirala v Žužemberku suplentinja Vida Krašovec in za suplentinjo v Trebnjem je imenovana suplentinja Albina Ahačič.

Iz italijanskega ujetništva pošiljajo iskrene pozdrave z željo na skorajšno vrnitev v domovino: Narednik Ivan Bajec, Vipava; četovodja Jožef Kamnikar, Rudnik; nadstrelci Anton Femec, Litija; Anton Kuhar, Kamnik; Valentin Dijak, Gorje; podstrelci Anton Možina, Litija; Ivan Znidaršič, Cerknica; strelca Ivan Grobolšek, Litija; Avgust Petercel, Ljubljana. Ujeti so bili v 11. soški bitki in so doslej zdravi.

Iz Italije smo prejeli: Podpisani smo pred kratkim prišli v italijansko ujetništvo. Pozdravljamo vse Slovence z upanjem na skorajšnje svidenje. Kad. asp. Emerik Ap-lenc iz Ljubljane; Karel Benini iz Podgore p. G., Karel Javoršek iz Šiške; Lojze Kumer iz Idrije, France Pavlič in Gradca, Rudolf Soklič iz Ljubljane in Andrej Žele iz Hraštija pri št. Petru — vsi enoletni prostovoljci.

Izprememba poštnih okrajev. Vasi in selišča: Goričane, Hleve, Križate, Muzga, Gorenje Koseze, Peč, Podgorica, Preterž, Reka, Tlačnica, Topole ter Volovji Dol občina Peč na Kranjskem, ki so spadali doslej v poštni okraj Vače pri Litiji, spadajo odslej k poštnemu okraju Moravče.

Privatna ženska realna gimnazija v Zadru. Dobrotvorno društvo hrvatskih šol namerava začetkom novembra otvoriti v Zadru privatno žensko nižjo realno gimnazijo.

Bogoslovnice pičlo zasedene. V mariborskem bogoslovnem semenišču so se pričela predavanja, a bogoslovcev je zelo malo. V prvem letniku sta dva, v drugem samo eden, v tretjem jih je sedem in v četrtem letniku deset gg. bogoslovcev. — Tudi v Ljubljani jih ne bo veliko več, a se predavanja še niso pričela, ker so prostori deloma oddani za stanovanja okrevajočim častnikom.

Hrvatsko časnikarsko društvo v Zagrebu ustanovi svoj pokojninski fond. V ta namen je darovala Prva hrvatska šteditonica 50.000 K.

Srčne pozdrave pošiljajo iz ruskega ujetništva slovenski fantje iz bohnijske okolice: Ravnik Ivan, Rožič Ivan, Bertoncelj Franc, Čuden Ivan, Korošec Ivan, Korošec Anton, Šest Martin, Lukežič David in Švab Franc iz Leš.

Železnica Ogulin-Knin. Iz Zadra poročajo: Do konca leta bo otvorena proga dalmatinske železnice do Vrhovin pri Pliktivskih jezerih; do konca prihodnjega leta pa bo gotova cela proga.

Pet prašičkov je hotel odpeljati. Že 11krat predkaznovani Jožef Sajovic, dničnar iz Zaloga, se je potikal okoli Koscove hiše na Skaručni in ogledoval pod streho kozolca 100 kron vreden voziček, ki je izgubil v naslednji noči. Štiri dni kasneje zvečer po tem dogodku je prišel obdolženec v Suštaršičevo gostilno, spil nekaj vina in šel z dovoljenjem gostilničarke na pod spaf. V naslednji noči je slišal mizarški pomočnik Rok Berlič Suštaršičevega psa močno lajati. Ta je vstal in se podal na Suštaršičevo dvorišče in zalotil tam Sajovica, ki je zbežal z dvorišča; Berlič je skočil za njim, a ga ni mogel ujeti. Zbudil je gostilničarko, s katero sta šla skupno gledat na dvorišče ter našla tam voziček, katerega je tat pripeljal seboj. Poleg vozička sta bila dva zaboja, po obdolžencu ukradena v Zapužah. V enem zaboju je imel že spravljena dva Suštaršičeva 300 K vredna prašička, drug zaboju je bil še prazen in pripravljen za ostale tri manjše prašičke, vredne 200 K. Da ga ni Berlič odpodil, odpeljal bi bil vseh pet prašičkov. Storiča so imeli kmalu v pesteh, vsaj ga je isti pot, ko je ogledoval pod kozolcem spravljeni voziček, opazoval gospodar Jožef Kosec in ga takoj spoznal, ker mu je bil že od preje znan, da je to obdolženec Sajovic. Vse tajejanje in zvijanje mu ni nič pomagalo, ker so bili dokazi njegove krivde docela podani. Premišljeval bo šest mesecev v težki ječi svojo ponesrečeno tatvino.

Izpraznitev tabora vojnih ujetnikov v Tobolskem. Osrednja poizvedovalnica za vojne ujetnike na Dunaju javlja: Dansko poslanstvo naznanja, da bo — kakor poroča petrogradska brzojavna agencija — tabor vojnih ujetnikov v Tobolskem (Sibirija) izpraznjen. Častnike bodo poslali najbrž v Habarovsk, moštvo pa v Tomsk. Vojni ujetniki prošijo, da bi bila rečena izpraznitev v avstrijskih listih objavljena njih svojcem in da ne bi ti pisali, dokler ne dobe pisanja od njih, kje se bodo odslej nahajali.

Zamenjani invalid Josip Antonič, ki se je ravnokar vrnil iz ruskega ujetništva, išče svoje starše Antona Antonič iz Breštovice št. 17, pošta Trzič na Primorskem. Njegov naslov je: Josip Antonič, k. u. k. Reservespital Nr. 2, Abt. V., Bar. 40, Pardubice, Češko.

Stotnik zabodel narednika. Dne 3. t. m. je neki narednik 1. honvednega polka v vozu električne železnice glasno psoval in nadlegoval ljudi. Stotnik 68. pešpolka Bimpf (?) ga je svaril, naj miruje, a narednik je bil vedno bolj nasilen. Stotnik je potegnil orožje in je narednika zabodel v prsi. Narednika so umirajočega odnesli proč.

× × ×

Bruha sv. Mohorja v Celovcu je ravnokar pričela razpošiljati družbene knjige za leto 1917. Cenjeni udje prejmejo letos naslednji književni dar:

1. Koledar za leto 1918.
2. Zivljenje svetnikov. 1. zvezek.
3. Podobe iz narave. 2. zvezek.
4. Ptički brez gnezda. (Slov. Večernic 71. zv.)

Družba se bo potrudila, da p. n. udje prejmejo knjige kolikor mogoče hitro, in sicer večinoma po pošti.

Letošnje knjige se bodo razposlale po sledečem redu:

1. Krška škofija.
2. Razni kraji.

3. Ljubljanska škofija.
4. Goriška nadškofija.
5. Tržaško-koprška škofija.
6. Lavantinska škofija.

Vsak družbenik naj prejme svoje knjige v tisti župniji, v kateri se je vpisal.

Na poznejše spremembe stanova-lišča se pri tolikem številu družbenikov ni moglo ozirati.

Za prihodnje leto bo družba izdala 6 knjig in je letnino zvišala na 3 krome. Tega koraka ni treba obširno opravičevati. Ali se mora število knjig primeroma skrajšati, ali pa cena zvišati. Vsi stroški so se neprimerno zvišali in to bo trajalo še po vojski. Primeroma se je tudi dosmrtnina zvišala na 50 kron.

V načrt prihodnjega leta so se sprejele sledeče knjige:

1. Dr. A. B. Jeglič, škof ljubljanski: **V boj za temelje krščanske vere!**
2. Dr. L. Ehrlich, prof. bogosl. v Celovcu: **Katoliška Cerkev, kraljestvo božje na zemlji.**
3. Dr. J. Lovrenčič: **Brstje iz vrta slovenskega pesništva.**
4. Dr. H. Vedenik: **Kako si varujemo ljubo zdravje.**
5. Slovenske Večernice 72. zvezek.
6. Koledar Družbe sv. Mohorja za leto 1919.

Zaradi pomanjkanja knjigoveškega blaga naj se naročijo le mehko vezane (broširane) knjige.

Družba sv. Mohorja v Celovcu.

7 pogrebni pesmi za mešani zbor, zložil Anton Foerster, op. 91. Cena 1 K 80 vin. Ta zbirka je izšla v zalogi Katoliške Bukvarne v Ljubljani kot ponatis iz Cerkevne glasbenika. Že skladateljevo ime nam jamči, da bo našla ta skladba med slovenskimi pevskimi zbori mnogo odjemalcev.

Ocena v Cerkevni glasbeniku nam pove, da je zbirka za naše zборе povsem prikladna.

Svetobor. Povest iz konca enajstega stoletja. Spisal Peter Bohinjec. Cena 2 K 80 vin. Založila Katoliška Bukvarna. Ta krasna povest iz slovenske zgodovine bo našla mnogo vernih čitateljev, saj se čita tako prijetno, da te naveže nase z vso silo in knjige ne moreš odložiti, dokler je nisi prečital. Škoda, da se dobi knjiga samo broširana, vezati jo pri današnjih razmerah ni mogoče.

+ Odlikovanje. Najvišje pohvalno priznanje z meči stala dobila poročnik 4. bos. herc. p. Florijan Gostič in poročnik črno-voj. stot. 14/39 Edvard Lampe.

— **Odlikovan** je bil narednik Gregor Prosen, doma iz Lesec pri Bledu, z železnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje in s srebrnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje. Sedaj pa je zopet predlagan v odlikovanje in sicer za veliko hrabrostno svetinjo.

— **Umril** je č. p. Bernardin Fröis, prior usmiljenih bratov v Gradcu. 2. t. m. je v kuru molil jutrnice za mrtve, pa ga je zadela srčna kap in je bil na mestu mrtev. Pokojnik je bil rojen 8. aprila 1858 v Beza na Predalskem. Redovno obljubo je naredil 7. oktobra 1883. Prior je postal 1. 1893 in kot je ostal delaven ter vzoren redovnik do smrti. R. I. P.

— **Železniška nesreča.** Preteklo sredo ponoči je zavozil na kolodvoru v Brodu na Savi brzovlak v osebni vlak. Štiri osebe so mrtve, veliko je pa ranjenih. Trije železniški vozovi so popolnoma razbiti.

— **„Lokalna korespondenca.“** Pod tem naslovom bo pričela izhajati v Zagrebu dne 2. novembra dnevna korespondenca, ki bo prinašala vse vesti: politične, ekonomske, družabne, osebne itd.

— **„Neue Marburger Zeitung“** name-ravajo izdajati v Mariboru. Pisava glavne-ga urednika »Marburger Zeitung«, ki se preseli h Krlikovim, je nekaterim še pre-malo radikalen.

Reški mestni park, ki je bil zadnja le-ta dokaj zanemarjen, bodo docela preure-dili, popravili pota, posekali suho drevje in nasadili novo. Dela, ki bodo trajala pol leta, izvršujejo z ruskimi ujetniki.

— **Nesreča na gorah.** Minolo nedeljo je padel na gori Rax 20 m globoko enol. prostovoljec Margulič, sin celjskega tovar-narja. Težko poškodovanega so prenesli v garnizijsko bolnišnico na Dunaju.

— **Dar. G. kaplan Janko Dolenc** je daroval za ubožne učence v Vrbovem pri Ilirski Bistrici 100 K. Šolsko vodstvo se mu najlepše zahvaljuje. — **Vodstvo.**

Gospodarske beležke.

— **Pri nadrobni prodaji krompirja avstrijske letine 1917,** to je kadar se pro-daja v množinah pod enim meterskim sto-tem porabnikom, se do preklica ne sme preseči za en kilogram zdravega, primer-no suhega krompirja brez prsti in kali, iz-vzemši rogličarje, cena 30 vin. Za nadrob-no prodajo krompirja določena najvišja ce-na se tudi pri vseh drugih prodajah krom-pirja avstrijske letine ne sme preseči.

Cene za čevlje. Glasom ministrske odredbe z dne 20. avgusta 1917, drž. št. 352, ki vsebuje predpise glede izdelovanja in cen kož, usnja in strojnih jermenov, ne smejo izdelovalci čevljev pri izračunava-nju cen počeniš s 15. novembrom 1917 vzeti za podlago višjih cen, nego so nave-dene v seznamu I, ki je priložen navedeni odredbi. Iz t. odredbe in seznama I je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Zvišanju izrabe žita. Uradu za ljudsko prehrano se je zdelo potrebno mlevske iz-delke, ki so bili v začetku nove letine do-loženi na 82 odstotkov za pšenico in 85 odstotkov za rž, zopet na prejšnjo mero, to je na 90 odstotkov. Sedanje cene za moko ostanejo neizpremenjene.

Draga. Za vasi Stari Kot in Novi Kot ter Podplanin je deželna vlada dovolila samostojno aprovizacijo. To se je prosilo že dalje časa. Posamezne vasi imajo zdaj nad 2 uri do svojih občinskih središč, kjer se deli moka. Po zimi velikanski zameti, viharji, pot skozi gozd, v hribe, je grozno oteževalo ljudem še tisti kilogram, ki se jim je določil. Dovož je bil doslej Ortenek-Draga. Odslej pa bo za omenjene vasi Ra-kek-Prezid, cesta, ki je tudi pozimi vedno odprta. Ljudstvo je za to naredbo zelo hvaležno vladi. Zaslugo za to pridobitev ima neumorno delavni deželni poslanec g. Škulj.

Novi zlati rudniki na Uralu. Kakor poro-čajo inozemski listi, je skupina ameriških inženirjev odkrila na severnem Uralu v go-renjem toku reke Pečore zlate rudnike ter bogate žile platine in volframa. Na pomlad se bo delo nadaljevalo in bodo odprli re-čene rudnike.

Ogrska in preživljanje Avstrije. Bu-dimpešta, 1. novembra. »Az Est« poroča, da se bo vršil v kratkem kronski svet. Ogrska vlada je namreč odklonila zahtevo avstrijske vlade, ki je hotela, da bi Ogrska zvišala razen popolne preskrbe vojaštva dobavo živil prebivalstvu za sto odstotkov, kot neizpeljivo.

Oddaja bombažnih tkanin in pleten. Izšla je vladna naredba o prisilni oddaji vseh bombažnih in polvolnenih tkanin in pleten, izvzemši razkošno blago kakor čipke, vezenja itd. Prodajalcem na drobno je dovoljeno, da si pridržijo 20 odstotkov svojih sedanjih zalog za direktno prodajo konsumantom, pri čemer se jim bo držati veljavnih predpisov. Obrtniki, ki rabijo bombažne tkanine samo za podlogo ali si-ker za postranske potreščine, si smejo pridržati polovico zalog. Nova naredba za-deva tudi blago, ki je bilo po 1. januarju 1916 uvoženo iz inozemstva ter je bilo glas-om prejšnjih naredb prosto. Stranke, ki po novi naredbi pravočasno in popolnoma izvrše svojo oddajno dolžnost, se nimajo bati kazenskega preganjanja, ako se med sedaj oddanim blagom nahaja tudi tako blago, ki bi ga bili morali že preje napove-dati in oddati. Drugače se bodo v vseh slu-čajih strogo izvajale kazenske določbe za-kona z dne 24. jul. 1917.

Prisilna oddaja jajc na Koroškem. Iz Celovca poročajo: Deželno predsedništvo je odredilo, da mora v času od 1. januarja do 31. avgusta 1918 vsak lastnik kokoši od vsake kokoši dati po dve jajci na me-sec zbiralnici. Cene jajcam bo deželna vla-da določevala.

Na ogrskih kolodvorih ne smejo pro-dajati sadja in vode. Tako je odredil ogr-ski trgovski minister v soglasju z notranjim ministrom. Ponovno so namreč že ugotovi-li, da je uživanje sadja in vode na kolo-dvorih povzročilo legar in grizo.

Prvi pogreb s tramvajem v Pragi. Pra-ška cestna železnica je vsled velikega po-manjkanja konj privedila en voz za pre-važanje trupel na pokopališče. Voz je raz-deljen v dva dela, v vsakem delu je pro-stora za dve do tri krste. Sprednji in pa zadnji del voza je določen za pogrebno osobje in sorodnike. Te dni so prepeljali prvi dve trupli s tem vozom na pokopa-lišče. Pogreb se je vršil popolnoma v re-du. K sv. Križu naj bi bilo tudi tako!

Odvetniki izvzeti iz vojne pomožne službe. Domobranski minister pl. Czap je izjavil deputaciji odvetniških zbornic, da so odvetniki izvzeti iz vojne pomožne službe.

— **Hud udarec za kadilce.** Saško gla-vno ravnateljstvo železnic je od 1. novem-bra naprej popolnoma prepovedalo kajen-je v vlakih.

Krušne izkaznice za potnike. Pri os-srednji krušni komisiji se bodo izdajale za potnike mesto dosedanjih dnevnih izkaz-nic potne izkaznice. Potne izkaznice do-be potniki, ki kot samopreskrbljevani nimajo izkaznic, dalje potniki, ki pridejo iz ozem-lja, kjer niso vpeljane izkaznice ali kjer izkaznice drugih krajev ne veljajo. Pred-ložiti pa morajo uradno potrdilo, da so se oglasili v stalnem bivališču in da jim je ustavljeno prejemanje kruha in moke. Na te izkaznice se dobi 28 kg kruha ali 2 dekadangama kruha in 5 dekadangamov moke in sicer se dobi za sedaj kruh v vojni pro-dajalni, Prešernova ulica, moka pa v vseh prodajalnah za moko.

Naznanilo. C. kr. namestniški svetnik v Trstu naznanja: Na podlagi zakona z

dne 17. avgusta 1917, št. 176 pritiče ne-imoovitim članom onih avstrijskih državlja-nov, kateri so bili vsled vojnih dogodkov v inozemstvu prisiljeno zadržani, ali tje odpeljani in moštvo trgovske mornarice, kateremu ni bila mogoča vrnitev iz nev-tralnih dežel, dokler vojska trajajo, oziroma do poprejšnjega povratka dotičnega vzdr-žavatelja družine, podpora iz državnih sredstev v meri podpore, ki pripada k ak-tivni vojaški službi vpoklicanim svojcem. Osebe, katere imajo pravico do podpore na podlagi gori imenovanega zakona, naj se oglašijo pri c. kr. namestništem svetniku (oddelek: begunska podpora) uli-ca Sanitá 10/I vrata št. 3 v sledečem vspo-redu: Začetnica: A, B, C, 28. okt. od 8. do 12. ure predpoldne; C, D, E, 29. okt. od 3. do 5. ure popoldne; F, G, H, J, K, 30. okt. od 8. do 12. ure predpoldne; L, M, N, O, P, 31. okt. od 3. do 5. ure popoldne; Q, R, S, 2. nov. od 8. do 12. ure predpoldne; R, S, T, 3. nov. od 8. do 12. ure predpoldne; U, V, W, Z, 4. nov. od 8. do 12. ure pred-poldne. V dokaz naj se s seboj prinese: 1. Domovinski list, 2. družinska pola, 3. morebitna pisma ali druga dokazila. —

Smešno, a resnično iz vojskih časov.

Tam na deželi živi nekje ženica, ki ima že od rojstva to nesrečo, da je čotasta. Potožila je vojakom, kako težko hodi. Tedaj ji je dal eden ta-le moder svet: Dobi naj v vasi najbolj debelega mačka, naj ga odere in speče ter se po hrbtu z mačjo mastjo namaže, pa ne bo več čotasta. S težkim srcem je iska-la po vasi najbolj pi-anega muca in ga dobila s težavo za 2 kroni. Odrta in spekla ga je na ognjišču. Ko je bil muc pečen, ji je vojak povedal, da ima muc najbolj zdravilno moč v repu. Zato je rep obdržala zase ter se namazala. Nič ni pomagalo, ona je še čotasta, vojak pa je imel izvrstno mačjo pečenko.

K vojaškemu raportu prideta dva vojaka, obtožena, da sta na polju kra-dla. Oba sta tajila. Po dolgem času je prvi priznal, drugi pa ne. Oba sta bila obsojena. Po končani obravnavi pravi drugi prvemu: S takim oslom pa ne grem nikoli več krast, kot si ti.

Amerika napeve Avstriji vojsko?

Iz Washingtona poročajo, da je ameri-ško obrambno ministrstvo sklenilo pozvati predsednika Wilsona, naj skliče izredno sejo kongresa, da se napove vojska Av-striji in sklene pomoč Italiji. (Kdaj naj pa ta ameriška armada poseže vmes?)

Nemiri v Petrogradu.

Amsterdam, 3. novembra. »Times« poro-čajo z Petrograda: Milica v mestu reda ne more več vzdržati. V nedeljo so iz-bruhnili veliki nemiri. Več oseb so obesili. V mnogih mestih in pokrajinah so razgla-slj oblegovalno stanje.

Izm. Š.oline sporazuma.

Berlin, 3. novembra. »Norddeutsche Allg. Ztg.« piše: Italijani beže. Angleško in francosko časopisje obeta pomoč, kakor leta 1914 Belgiji, kakor leta 1915 Srbiji, kakor leta 1916 Rumuniji in 1917 Rusiji. Preden so še prišle francoske divizije v Italijo, že širijo običajne strašne povesti med svet. Pišejo: Komaj so stopile nemške čete na italijanska tla, se ne bore le strašno z italijansko armado in ne zaplenujejo le italijanskih topov, marveč more dojenč-ke, starce in onečaščajno žene. Do popolno-sti so napredovale nečedne izmišljotine angleškega in francoskega časopisja. Se-veda: te izmišljotine so najcenejša in naj-lagodnejša pomoč Angležev in Francozov njih poraženim. Sovražno časopisje bo pol-no, to je mogoče, bodoče tedne izmišljotin-strašnih povesti. Pribijemo: Nemška ar-mada je vojskuje tako, kakor se vodi voj-ska, a ozira se na silno prebivalstvo. Spo-razumu gre pri takih povestih le za to, da bujska Italijane proti Nemcem.

Ljubljanske novice.

Ij Katehetsko predavanje bo v sredo, 7. novembra, ob šestih zvečer v posveto-valnici Katol. tiskarni: a) Palestina. Nujni podatki, potrebni vsakemu katehetu. b) Jutranja in večerna molitev mladine.

Ij Velika umetnica Klara Musil v Ljubljani. V četrtek, dne 8. novembra, bo-mo pozdravili v Ljubljani umetnico, kakr-šne le redkokdaj pridejo v provincialna mesta. Slavna operna pevka sopranistinja, ena prvih koloraturnih pevk, bivša prima-dona dunajske ljudske opere in raznih nemških dvornih gledališč, Klara Mu-sil privedi v deželnem gledališču koncert. Njene slave so zadnja leta bile polne Ru-sija, Skandinavija in glavna mesta Ame-rike. Za letos ni sprejela nikakega enga-gementa pri dvornih operah, dasi so ji b'le v samih svetovnih mestih na razpolago

čajne plače. Zahotelo se ji je, da potuje po svoji avstrijski domovini. Klara Musil je rodom Čehinja, in tako jo je srce privedlo tudi v naše mesto. Spored tega znamenite-ga koncerta priobčimo jutri, za danes ome-njamo le še, da se predprodaja vstopnic prične že jutri v torek pri blagajni de-želališča vsak dan od 3. popoldne dalje.

Ij Odlikovan je bil z Najvišjim pohval-nim priznanjem z meči poročnik topniške-ga polka Pavel Lindtner.

Skrbstvo za slepce. Za vojake, ki so v vojski oslepel in se začasno zdravijo v ljubljanskih vojaških bolnišnicah, je pomorski linijski poročnik g. M. W i c k e r h a u s e r ves čisti donos predavanja, ki ga je bil dne 20. oktobra priredil v deželnem gledališču v Ljubljani o potapljalnih čolnih ter o neomejenem vojskovanju z njimi, v znesku 355 K 60 vin, oddal garnizijskemu zdravilstvenemu šefu g. generalštabnemu zdravniku dr. Edmundu Geduldiger-ju, da jih porabi za podpiranje ubogih oslepelih.

Ij Slavni hrvatski virtuoz, mladi Zlat-ko Balaković bo v ponedeljek 12. novem-bra v Ljubljani koncertiral. Vstopnice se bodo od jutri naprej dobivale v trafikki v Prešernovi ulici 54.

Ij Dobro si bode zapomnila, kedaj da je bila Gorica zopet naša. Neka tukajšna, baje omožena ženska je prišla, ko je zve-dela da je Gorica zopet v avstrijski posesti okoli 10. ure polna navdušenja v Predovi-čevu postilno, da si da s kapljico vina du-ška svojemu veselju. Da bi bilo veselje tem popolnejše, pridružil se ji je neki neznani desetnik, s katerim je bila ženska židane volje, ter sta pila do 4. ure popoldne. Ker pa vojak ne razpolaga s toliko denarjem, da bi zamogel tako ceho poravnati, stisnila mu je v roke svojo denarnico, v kateri se je nahajalo kakih 200 K. Da je množina zavži-tega vina zelo vplivala na veselo žensko, je umljivo, kajti to priliko je porabil vojak, da je z denarjem vred izgubil. A tudi natak-rica je zahtevala svoje. Ko vinjena žens-ka ni hotela izročiti dežnika v zastavo, vrgla je svojo zlato uro z verižico po mizi, kar pa natakarica ni marala sprejeti. Prej tako vesela ženska je povsem podivjala, pobijala je kozarce, razbila svetilko in ši-pe pri oknih, končno so morali poklicati stražnika, da bi jo ukrotil. A stražnik je slabo naletel, kajti zagrabila ga je za vrat in ga tako trdo držala, da mu je moral na pomoč priti neki vojak, da ga je oprostil. Šele ko je drugi stražnik prišel na pomoč, posrečilo se je hudo žensko na ta način ukrotiti, da so jo za noge in roke zvezali in naložili na mesarski ročni voziček, nakar sta jo na veliko veselje mnogobrojnega ob-činstva dva fantiča odpeljala v varno za-velje.

Ij Železniška nesreča. Na kolodvoru v Spodnji Šiški so v nedeljo popoldne na-lagali na železniški voz neko pripravo za prestavljanje signalov, ki je pa padla na 18 let starega ključavničarja Alojzija Inti-har, stanujočega Reber št. 3. Pretresel se je močno po celem telesu ter zadobil po-škodbe na hrbtu in na levi nogi in je mor-al v bolnišnico.

Ij Posredovalnica »Zadruga krojačev itd. v Ljubljani, Gosposka ulica št. 5, nujno rabi krojaške pomočnike, pomočni-ce, vajence in vajenke. Gg. članom in čla-nicam se naznanja, da se zglaševajo v zadruž-ni pisarni glede potrebe delavskih moči, oziroma vajencev in vajenk.

Ij Izgubila se je v soboto zvečer od Katoliške tiskarne do franciškanskega mo-stu, črna svilena pompadura z legitimacijo in nekaj denarjem. Pošten najditelj se prosi, naj jo oda na naslov legitimacije ali v Katoliški tiskarni, II. nadstropje.

Ij Najdeno. V četrtek popoldne se je našla v bližini franciškanskega mostu manj-ša vsota denarja. Izgubitelj se naj oglaš v uredništvu.

Ij Našel se je žepni zapisnik z legiti-macijo, oboje zavito v kuvertu. Dobi se v Kolodvrski ulici 8 pri Znidaršiču.

Ij Izgubila se je v sredo 31. oktobra ročna torbica z denarico in krušno izkaz-nico od Karlovske ceste do Dolenjske ce-ste. Ker je družina brez kruha, se prosi, naj pošten najditelj odda v trgovini gosp. Grila, Karlovska cesta 30.

Ij Tisti dežnik, ki je bil pred šestimi tedni zamenjan v Katoliški Bukvarni pred Škofijo, se prosi, da bi se vrnil istotam.

Ij Meso na rumene izkaznice C št. 1301 do konca. Mestna aprovizacija bo oddajala strankam z rumenimi izkaznica-mi C št. 1301 do konca v cerkvi sv. Jože-fa v torek, dne 6. t. m. popoldne meso. Določen je ta-le red: Od 2. do pol 3. ure št. 1301 do 1500, od pol 3. do 3. ure št. 1501 do 1700, od 3. do pol 4. ure št. 1701 do 1900, od pol 4. do 4. ure št. 1901 do 2100, od 4. do pol 5. ure št. 2101 do 2300, od pol 5. do 5. ure št. 2301 do 2500, od 5. do pol 6. ure št. 2501 do konca. 1 oseba dobi četrt kg, 2 osebi pol kg, 3 in 4 osebe tričetrt kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1 in četrt kg, več oseb 1 in pol kg. Kg stane 2 K.

Ij Špeh za VIII in IX. okraj. Mestna aprovizacija bo oddajala strankam VIII. in IX. okraja špeh v torek, dne 6. t. m. na Poljanski cesti št. 15. Določen je ta-le red:

VIII. okraj: v torek, dne 6. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure št. 1 do 200, od 9. do 10. ure št. 201 do 400, od 10. do pol 11. ure št. 401 do konca. — IX. okraj: od pol 11. do 12. ure št. 1 do 100, od 12. do 13. ure št. 151 do 350 in od 12. ure dalje št. 351 do konca. Vsaka oseba dobi četrt kg, kg stane 8 K 80 vin. Poleg nakazil za mest pri- neiste s seboj tudi mesečne maščobne iz- kaznice.

Pazite na nakazila za krompir! V urad mestne aprovizacije na Poljanski cesti prihajajo stranke po duplikate nakazil za krompir, ki jih je izdala in razdelila mest- na aprovizacija. Eni so nakazila, ki so jih pravilno prejeli, izgubili, drugi so jih po- metali proč ali sezgali, ker so prejeli tudi od deželne vlade izkaznice za krompir in mislili, da so edino te izkaznice važne in veljavne. Mestna aprovizacija opozarja, da je treba varno hraniti taka nakazila, kakor izkaznice, da so pa zlasti važna njena nakazila za krompir. Občinstvo naj torej nanje pazi. Duplikatov mestni apro- vizacijski urad ne izdaja.

Ij Glede pičle teže špeha. Nekaj strank se je v zadnjem času pritožilo, češ, da niso prejele pravične teže špeha. Opo- zarjamo vse, da stoji tehtnica pri oddaji špeha vedno pripravljena. Takoj ko sprej- me stranka iz mesarjevih rok špeh, naj ga dobro pogleda. Če misli, da je teža špeha, ki ji po nakazilu pripada, prepričala, naj za- hteva, da se špeh stehta, kar ji bo do- tični mesar takoj ugodil. Tiste stranke pa, ki nosijo špeh z ulice ali celo doma nazaj, naj se ne vračajo s pritožbami o prepričli teži v mesnico, ker jim uslužbenci ne bodo tehtali špeha in se na take naknadne pri- tožbe ne more ozirati. Vzrok temu so sla- be izkušnje. Tako se je pripetilo že par- krat, da os stranke poslate po špeh otro- ke, ki so manjše kosčke izgubili v mesnici ali pred njo. Čez uro ali drugi dan so se prišli ematere pritožiti, da so dobile toliko in toliko dekagramov premalo. Vsak naj torej prejeto blago takoj pregleda in se naj takoj pritoži, če se mu ne zdi teža v redu.

Dr. Krek kot kribolazec.

(Dalje.)

»Vidiš, Janez, tako-le življenje imajo ubogi ljudje; v vedni smrtni nevarnosti so pred kamenjem, plazovi in propadi — drobnica pa ravno tako.«

»Hvala Bogu, da nisva izbrala poti ob Pihavcu, morda bi bilo naletelo ono ka- menje ravno na naju!«

»Poprej sem ti hotel še povedati, ka- ko spravljajo Trentarji seno domov s teh strmin in še mnogo drugih, ki so še bolj oddaljene, višje in tupatam tudi nevarnej- še. Ubogi ljudje imajo namreč premalo travnikov v dolini, in ako hočejo prerediti drobnico čez zimo, to je navadno od za- četka ali srede novembra pa dokler sneg ne skopni, do konca majnika, si morajo nažeti trave še po teh sočnih višinah. Se- na natlačijo v velike rjuhe po cent, neka- teri celo po drugi cent, si ga naložijo v »skufo«, to je tako, da jim počiva breme na plečih in vratu, glavo skoraj do oči pa vtaknejo v nekako kapo, prirejeno in po- vezano s konci rjuhe ali pa iz drugega ko- sa pritrjeno na rjuho, pa hajdi ob palici polagoma proti domu, često 4—5 ur daleč

čez meli ob prožnih strminah in zijajočih sto in stometrskih prepadih po stezah, katerih pa ni skoraj zapaziti, zdaj vprek, zdaj navzgor, pa zopet zelo navzdol. Re- čem ti pa, da še celo turisti z lačnim na- hrbtnikom in cepinom v roki ne stopajo tako gotovo! Tako znosijo Trentarji na stotine centov sena.«

Nenadoma zagledava Luknjo, pa saj je tudi čas! Megle, prej kakor cunje raz- obešene tupatam ob čerch, so se jele po- lagoma stirati in spoprijemati in ob desni so se visoki zidovi Triglava, tvoreči nad nama dolgo enakomerno polico, bolj in bolj zastirali, da je bilo videti le še površ- ne obrise. Sicer pa je bilo še vedno lepo modro nebo nad nama. Dobre volje nama tudi ni manjkalo v tem zdravem, čvrstem vzduhu.

Začela sva kar vrteti, in Janezu je zelo ugajal prekrasni, čocela razločni od- mev od bližnjega Pihavca, a dopadla mu je zelo tudi Zakrajskega divnofantastna pesem »Filozofija in želodec«.

»Tudi Pihavec jo mora deklamirati z mano!

Nad — Kobaridom — predla — se — je — tenja — mraku, — ko, — ah, — tikaže — se — po — suknji —

izvem, — izvem, — da — šel je — ves — do Luknji — dovtip — življenja!

»Izvrstno!«

Aa ukanju je bilo kmalu konec. Pazi- ti je bilo treba na noge in previdno sva sto- pala ob par skalah, vseh razjedjenih in preperelih, v strmi prod v Koritu, ki na- ma je drčal izpod nog, hoteč naju same ljubezni občutno pcosaditi na tla. Stopala sva na kraljestvo Pihavca. Ped visoka trava, prepledena s celimi šopki sočnih, rejnih počonic in drugih cvetk, opojenih in solznih od megle, nama je pojila črevlje in hlače. Še par minut porodu in kame- nju navzgor in evo — na Luknji sva, 1179 metrov visoko.

Prostora je tu jedva za dobro osebo. Na desno se dvigajo kakor zid trme tri- glavske skale, na levi se vzpenja dokaj zložno Pihavec, tu najlažje dostopen, za nama se spušča prodno in dalje spodaj od plazov zagneten Korito, pred nama pa silni prod med stenami Pihavca in Trigla- va daleč, daleč tja doli v Vrata.

Postala sva na Luknji le malo, zakaj bilo je že polščatih. Poerkala sva malo čr- ne kave, ki najbolje tolaži žejo po plani- nah in zavila po skozinskoz prodni stezi navzdol tik ob stenah Triglava. Tedaj pa si Janez ni mogel kaj, da ne bi vnovno še spomnil z vso hvaležnostjo rajnega Za- krajskega in njegove divnoužitne pesmi o »Filozofiji in želodcu«, a zdaj to je prikro- jil po svoje, obrnivši se mogočno proti Luknji:

»Nad Vrati predla se je tenja
megle, ko, ah, oščeduje se vprek,
izvem, izvem, da je šel ves po Luknji
Janez K...kl.«

(Dalje.)

Imenovanja velikih županov na Hrvat- skem.

Te dni bodo imenovani veliki župani, in sicer za županijo Zagreb poslanec Ljuba Babić-Galkić; za županijo Varaždin grof Franc Kumer; za županijo Modruš-Reka sodnega svora predsednik dr. Križ; za županijo Lika-Krbava senator mesta Pe- trovaradin Vidman; za županijo Požeja senator dr. Vasilij Belčević; za županijo

Srijem grof Stanislav Lubiensky. Velika župana Ivan Adamovich (županija Virovi- tica) in Ladislav pl. Labaš (županija Bje- lovar) ostaneta na svojih mestih.

Otrok se odda

na izrejo proti dobri plači tudi na de- želo. Pismene ponudbe na upravo lista pod »OTROK«.

Išče se v Gorici

LOKAL

za trgovino z mešanim blagom, če je mogoče z licenco. Pismene ponudbe pod »Gorica« na upravo lista.

Blagajna (Wertheimerica)

se kupi

Ponudbe poštni predal št. 41. Ljubljana.

Gospodična iz bolj- še rodbine s trgov- skim tečajem išče službe najraje v kaki pisarni ali kot blagaj- ničarka v kaki trgovini.

Ponudbe pod »L. P.« na upravo lista.

Razpisano se služba

organista in cerkvenika

Ponudbe do 1. decembra na: župni urad Sirmec nad Vrbo. (Koroško)

Razpisana je služba

organista in cerkvenika

Kje, pove upravništvo Slovenca pod št. 28.14.

Išče se

učiteljiščnik

ali kak drug gospod, ki bi poučeval vio ino Svoj naslov naj odda upravi lista pod šifro »Vio ino«.

Ugodna prilika!

Na prodaj je 14 manjših parcel v iz- meri od 100 do 170 sežnjev, deloma njiv, deloma travnikov, ki so namenjene za stav- bišče in je pot že odmerjena.

Kupci naj se tekom osmih dni dolo- ludo oglašijo pri g. Alojziju Kocmur v od- vetniški pisarni g. dr. Pegana v Ljubljani, Dunaška cesta št. 38. Ev. popoldne v kon- zumu, Kongresni trg št. 2.

Kupim dobro posuženi, snažno in zdravo

olupke jabolik in hrušek

po 2 K, prešenine (katero se mo- rejtudi vsa- bem vremenu na podih i. t. d. sušiti) pa po 80 v kg. Cenjene ponudbe, z navedbo množine in vzorci, se prosijo na trdko FRAN KOS, Lju- blijan, Sodna ulica 7.

Gospodična, stara 18 let, večša slovenskega in nemškega jezika, želi vstopiti v služ- bo kot

Kafakarica

na/raje v kakem mestu. Naslov pove upra- va »Slovenca« pod št. 2786, ako znamka za odgovor.

Hotelski sluga

so sprejme

Hotel »Ston«, Ljubljana.

Sprejme se več

zidarjev, tesarjev in mizarjev,

zidarji in mizarji proti plači od 90 h naprej, in tesarji od 1 K naprej od ure. Delo je trajno v Ljubljani pri bara- kch. Vpraša se: FLORIJA STRAUZ, Sv. Petra cesta 23.

KONCIPIJENTA

sprejemem v svojo odvetni- ško pisarno. Vstop takoj ali po dogovoru. Prednost ima- jo gospodje s kvalifikacijo za zastepanje pri zbor- nih sodiščih.

Dr. Fran Tomiňek
odvetnik v Ljubljani.

Tvrdba
F. ČUDEN
v Ljubljani,
Prešernova ul. št. 1.
Priporoča se svojo
veliko zalogo ur, zlatine in
srebrnine. Kupuje
staro zlato in srebro
in vzame po visokih cenah v zameno.
Naznanja, da cenikov za leto 1918 ne more
razpošiljati, ker istega blaga po vzorcih
ni. Izvolite se osebno ogledati in potrebno
presk: beti, kolikor časa še zaloga traja.

Za VII. avstr. vojno posojilo!

Za zmago in srečen izid svetovne vojne mora imeti vojna uprava velikanska sredstva na razpolago; edino ona nam zagotavlja obstoj države in domo- vine, krepki zunanjo veljavo in nam pri- rovnih pogojanjih daje dobro zaslombo. Da to do- dosežemo, moramo ne samo go- tovino, ki jo imamo, ampak tudi prihranke prihodnjih let, o katerih vemo, da so nam zagotovljeni, žrtvovati za vojno posojilo. Za to nam vojno-posojilno zavarovanje.

To nam olajša podpisovanje vojnega posojila s tem, da razdeli dajatev gotovine na dvanajst let. Obenem je to pametna skrb, ker se izroči posojilo z obrestmi vred v slučaju predčasne smrti podpisanca njegovim potomcem brez vseh bremen. Če pa podpisovalec doživi dobo zavarovanja, dobi sam za se kupljeno posojilo z obrestmi vred.

Za vpoklicance lahko podpišejo svojci ozir. jih zavarujejo.

Zavarovanje do K 5000 — brez zdravniške preiskave, z zdravniško preiskavo pa po posebnih predpisih v vsaki poljubni višini. — Obsežni prospekti in nasveti se dobijo brezplačno pri nas, kakor tudi po vseh naših posredovalnih zastopih, pri zastopnikih, pri vseh glavnih založnikih tobaka, po trafikah in pri vseh damah in go- spodih, ki se prostovoljno pečajo s propagando vojnega posojila.

Glavno zastopstvo „ANKER“ Gradec, Raubergasse 20.

Sprejemni prostor v pritličju: Raubergasse 29 (Rungejeva trgovska blagovna posredovalnica.)

Glavno zastopstvo za Kranjsko: Ljubljana Prisojna ulica 1.

Glavni zastopnik: Leopold Grünfeld.

Brez zdravniške preiskave.

Takojšnja veljava.

Velja v polnem obsegu tudi za slučaj smrti v vojski!

Nikakih drugih pristojbin.

